

FÖRSVAR UTBILDAREN

Civilt försvar – Samhället måste rulla

Innehåller kurskatalogen
för sommar/höst 2016

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare Bengt Sandström

CHEFREDAKTÖR:
Kommunikationschef Per Klingvall
e-post: info@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSSSEKRETERARE:
Anna Karlsson

ANNONSCHEF:
Kontakta 08-587 742 00 eller
info@forsvarsutbildarna.se

OMSLAGSBILD:
Ett fungerande samhälle förutsätter fungerande
kommunikationer. Foto: corbis_infinite, Fotolia

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

TELEFAX:
08-587 742 90

POSTGIRO:
69310-1

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

ORIGINALFRAMSTÄLLNING/TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 2/16 är den
22 feb 2016. Nr 3 kommer ut den 15 april 2016.

Upplaga 26 000 ex/utgivning, 5 nr under 2016.

ledare

VERKSAMHET SOM GÖR SKILLNAD

MÅNGA ÄR DE MEDLEMMAR i Försvarsutbildarna som medverkar till Förbundets fina insatser och goda resultat. Det är ett engagemang som är sant frivilligt. Helger, kvällar, semestrar och annan tid används för att tillsammans bidra till ett något säkrare samhälle. Den enskilde medlemmen som väljer att engagera sig får därutöver en personlig utveckling.

Sammanställningen av förra årets resultat är ännu inte klar. Återredovisningen till våra uppdragsmyndigheter, främst Försvarsmakten och MSB, sker i skrivande stund om någon vecka. Men redan nu – något jag förvisso redan visste men som ändå slår mig med stolthet – är den imponerande

omfattningen av vår verksamhet. Till en förhållandevis blygsam kostnad erhålls ett brett försvarsengagemang och bidrag med frivilligkompetens till såväl totalförsvaret som till samhällets krisberedskap. Vi frivilliga är en resurs att slå vakt om!

Försvarsutbildarna styrs övergripande av en förordning där vi som Frivillig försvarsorganisation ges rätten att för totalförsvarets behov rekrytera, utbilda samt ge försvarsinformation. Innebörden av de tre uppgifterna är omfattande och för det stöd vi ger till uppdragsmyndigheterna erhålls uppdrag. Ett axplock av uppdragen – utan att på något sätt nedtona övriga ej nämnda – är vår försörjning av sjukvårdare och CBRN-specialister till Hemvärnet och av frivilligpersonal till kärnkraftlänen. Det är ett arbete som bedrivs ute bland Försvarsutbildarnas förbund över hela landet. Rekryteringsarbetet har varit mycket framgångsrikt och resulterat i att målen för förra året överträffades med 50%! Ett annat uppdrag innefattar all grundutbildning för de frivilliga som ska ikläda sig specialistbefattningar inom främst Hemvärnet men också för nyckelpersonal till samhällets krisberedskap. Det är verksamheter som i stort genomförs under årets samtliga dagar – de stora helgerna undantaget.

Uppdragen omfattar också riktade rekryteringssatsningar för Försvarsmaktens behov. Att i det sammanhanget inte nämna framgångskonceptet Military Weekend vore närmast ett kardinalfel. Med över fyrtio genomföranden har vi möjliggjort för åtskilliga hundratals nyfikna ungdomar att prova på verksamheten som soldat. Bredden bland dessa ungdomar från arton och uppåt, i bakgrund och livserfarenhet, etnicitet, religion och kön bidrar till att Försvarsmakten blir en spegelbild av samhället i stort. Kronprinsessans mycket uppskattade deltagande i en av våra många MWs från i somras utgör dock en singularis.

Vi Försvarsutbildare får inte betraktas som enbart en leverantör – om än framgångsrik sådan – för stöd till våra uppdragsmyndigheter. Vi är en folk rörelse som bidrar till ett brett engagemang för totalförsvaret och samhällets krisberedskap genom medlemsaktiviteter, ungdomsverksamhet och försvarsinformation. Tillsammans med att vi med början från i år avdelar centrala medel för utökade medlemsaktiviteter ska vår roll stärkas ytterligare. Den delen av medlemsverksamheten syftar till att bidra till att stärka samhällets försvar och säkerhet. Vi Försvarsutbildare ska inte vara de som står handlingsförlamade eller med mobilkameran vid vardagsolyckor, kriser eller attentat – vi agerar!

Välkommen till ett spännande Försvarsutbildarår 2016!

BENGT SANDSTRÖM, Generalsekreterare

HISTORIEN GÅR I CIRKLAR!

2006 KOM DET första numret av Försvarsutbildaren ut. Tidningen startade 1918 under namnet Landstormsmannen för att sedan behålla det namnet, med smärre ändringar, fram till 2005. Det nya namnet var en konsekvens av att rörelsen bytt namn till Försvarsutbildarna där vi skulle vända oss till alla som hade en befattning i Försvarsmakten men även börja snegla på den civila

arenan. Nu har det gått 10 år, 50 nummer och närmare 1 500 000 tryckta tidningar sedan Försvarsutbildaren kom ut och jag för första gången hade förmånen att få skriva chefredaktörens ruta i tidningen.

När jag gör en återblick på vad jag då skrev så handlade det i mångt och mycket om utvecklingen av Försvarsmaktens internationella verksamhet och hur vi skulle kunna vara en del av den. Tidningen har genom mina 10 år speglat den utveckling som vi i Försvarsutbildarna själva drivit för att vara en organisation som inte stannar upp eller känner sig nöjd. I det första numret skrev jag att vi "Förutom hemvärnet i huvudsak ska stödja Försvarsmaktens internationella verksamhet". Om man ställer det mot huvudartikeln i detta nummer som handlar om att

vi ska bygga ett nytt totalförsvar så inser man att historien gått i cirklar. Nu är vi tillbaka i uppgifter kopplat till det nationella försvaret med en stor skillnad för vår del. Vår verksamhet omfattar numera allt från den enskildes säkerhet till samhällets försvar med uppgifter att rekrytera och utbilda till avtal för både Försvarsmakten och mer civila myndigheter. Det verkar till och med som att värnplikten på något sätt är på väg tillbaka.

Som ett sätt att uppmärksamma detta så har vi från och med detta nummer förändrat layouten. Inte övergripande och omvälvande utan mer en ansiktslyftning där vi anpassar oss till vår nya grafiska profil som ska överbrygga vår militära del med verksamheter till stöd för krisberedskapssystemet.

Att få vara ansvarig för tidningen har alltid varit speciellt eftersom i snitt 30 000 läsare genom åren har kunnat nagelfara resultatet. Tidningen har alltid varit klar till tryckningsdags men det ska väl erkännas att det ibland varit med nöd och näppe. Utan fantastiska medarbetare i form av redaktör, skribenter och tryckare hade det varit betydligt värre. Den genom åren viktigaste personen för tidningen har nog ändå varit Anna Karlsson på kansliet som hållit ordning på oss och sett till att det varit rätt bokstäver till alla orden. Jag hoppas på fortsatt intresse för tidningen och avslutar med samma slutord

som jag gjorde i mitt första nummer.

Vi har en spännande tid framför oss.

PER KLINGVALL, Chefredaktör

Vi rekryterar fler nya medlemmar men behöver bli bättre på att behålla dem

Vi har nu dragit ut medlemsstatistiken för 2015 och kan konstatera att vi fortsatt har en bra och ökande nyrekrytering. Under 2015 nyrekryterades 3 868 nya medlemmar till Försvarsutbildarna. Av dessa är 37% yngre än 20 år och 57% yngre än 35 år.

Antalet kvinnor fortsätter att öka och 22% av de som nyrekryterades var kvinnor. Totalt finns nu 4 089 kvinnliga medlemmar. Det är glädjande att den siffran fortsätter att öka men det är långt kvar tills hälften av medlemmarna är kvinnor.

Tyvärr så tappar vi medlemmar mot föregående års notering. Vi är nu totalt 26 548 medlemmar mot 27 073 medlemmar 2014. Vi har tidigare räknat med att vi behöver rekrytera motsvarande 10% nya medlemmar per år för att kunna behålla vår numerär men trots en nyrekrytering på 14,6% räckte det inte riktigt.

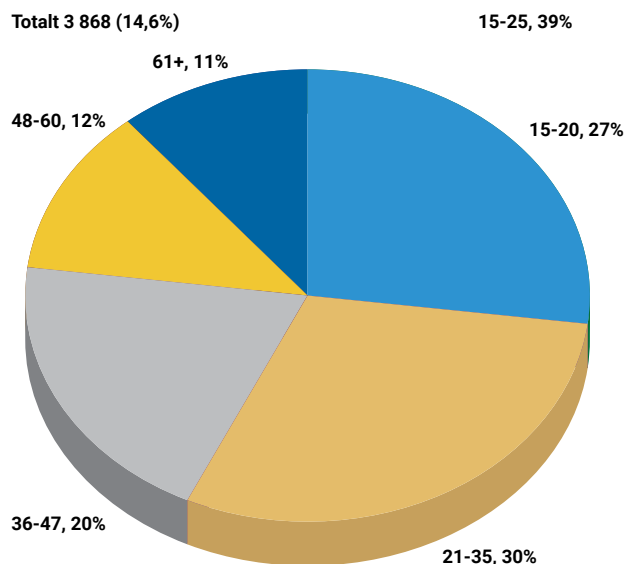
För att fortsätta utvecklas kommer vi under året att undersöka vad våra nya medlemmar önskar sig av oss och varför medlemmar slutar. Det kommer att utgöra en grund för att vi ska kunna gå vidare.

Några korta fakta (2014 inom parantes):

- Totalt antalet medlemmar: 26 548 (27 073)
- Antal kvinnor: 4 089 (3 927)
- Antalet ungdomar: 2 684 (2 576)
- Antalet nyrekryterade: 3 868 (2 978)

NYREKRYTERADE UNDER 2015

Totalt 3 868 (14,6%)

Enigt i Gävleborg om flyktingar

VECKAN FÖRE JUL samlade landshövding Per Bill i Gävleborg ett tjugotal myndigheter för att diskutera vad som händer med asylfrågor och människor på flykt. Det aktuella läget kräver att länsstyrelsen som är ansvarig för den regionala samordningen håller myndigheter och kommuner informerade om vad som händer i den rådande situationen. Det skriver Länsstyrelsen i Gävleborg på sin hemsida.

Bland befattningshavare och myndigheter som möttes på

Gävle slott märktes kommunstyrelsens ordföranden, kommunchefer och oppositionsråd i länet. Där var också representanter från Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Kriminalvården, Polisen och övriga myndigheter som berörs och har ansvar för att hantera situationen.

– Det känns mycket glädjande med en stor enighet rörande Gävleborgs arbete med människor på flykt, säger Per Bill på länsstyrelsens hemsida.

Moderaterna vill ha ny försvarsberedning

MODERATLEDAREN Anna Kinberg Batra begär att regeringen kallar in försvarsberedningen, omgående. Ett nytt helhetsgrepp behövs, anser hon.

Förra försvarsberedningen lämnade sin rapport till riksdagen i maj 2014 under borgerlig majoritet. Den landade i en säkerhetspolitisk och en försvarspolitisk analys. Socialdemokraterna fick då inte igenom ett förslag på förstärkning av Försvarsmaktens kassa med 900 miljoner kronor.

Det efterföljande försvarsbeslutet ska gälla åren 2016 till 2020. Nu anser Kinberg Batra att försvarsberedningen ska kallas in "omgående".

– Skälet till det är att det finns säkerhetspolitiska utmaningar som behöver besvaras, det handlar dels om den internationella kampen mot terrorism som ställer nya krav på Sverige, dels mer komplexa utmaningar, till

exempel att civila och militära förmågor används parallellt, säger Anna Kinberg Batra till TT.

Det är bland annat utvecklingen i Östersjöregionen och krisen i Ukraina som oroar moderatledaren. Också flykt- ingkrisen bör utredas.

– Det är viktigt för det är en så pass stor kris som vi inte är igenom än, och den kan säkert leda till att vi behöver dra nya slutsatser, inte minst för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Försvaret står nu inför så stora och komplexa utmaningar att försvarsberedningen redan nu bör kallas in, anser Anna Kinberg Batra.

– Den nya analysen behöver göras nu och kommer den fram till slutsatser som behöver omsättas till handling före 2020 så måste vi naturligtvis titta på det, säger Anna Kinberg Batra.

Anna Kinberg Batra, ordförande för Moderaterna, vill ha ett starkare försvar. Då menar hon att försvarsberedningen åter ska kallas in. Foto: Anders Sjöden / Försvarsmakten

Utredning: Spara miljarder i molnet

DET ÄR DAGS FÖR myndigheterna att ta steget upp till molnet. En till två miljarder kronor finns att spara om året. Det visar en statlig utredning.

– Vi har tittat på de övergripande lagarna kring personuppgifter, gallring, sekretess och upphandling och det finns ingen enskild, specifik bestämmelse som alltid hindrar molntjänster, säger Peder Sjölander, informationschef på Pensionsmyndigheten till computersweden.se.

Utredningen, Molntjänster en ny generation av outsourcing, lämnades till regeringen två dagar före nyår.

Pengar finns att spara, men frågan om säkerhet ska utredas vidare. Risken på nationell nivå kommer att belysas i en fördjupad analys av MSB.

– Om alla myndigheter köper samma molntjänst och den går ner så slutar Sverige att fungera. Det kan vara en risk. Här vill vi att MSB ska vara proaktivt och inte bara peka på riskerna utan också ha en åtgärd kopplad till det, säger Peder Sjölander.

Utredningen föreslår också att regeringen ska utreda

möjligheten att skapa ett myndighetsgemensamt moln för att myndigheterna lättare ska ta till sig molntjänster, och att lägga ut all sin information på någon annans dator.

Utredningens sju förslag:

1. Regeringen uppmanar myndigheterna att förbereda sig på molnet.
2. En eller flera myndigheter analyserar myndigheternas digitala mognad.
3. En myndighet eller annan aktör bygger ett kompetenscenter.
4. En fördjupad analys av förutsättningarna för ett statligt myndighetsmoln genomförs.
5. Lagreglerad tystnadsplikt för privatpersoner genomförs. Då blir det lättare för en myndighet att låta externa aktörer hantera sekretessbelagd information.
6. MSB analyserar riskerna med molntjänster för myndigheter.
7. Svenskt engagemang i frågor om molntjänster internationellt och inom EU intensifieras.

ÖB och Försvarsmaktens chefer om vision

ÖB GENERAL Micael Bydén har samlat sina 340 närmaste chefer under ett seminarium där han presenterade och diskuterade sin syn på Försvarsmakten, en ny vision och vägen dit.

Micael Bydén menar att Försvarsmakten måste kunna hantera den utmanande, komplexa omvärlden med följande säkerhetspolitiska förändringar och krav som dessa ställer.

– Det är på riktigt. Vi ska tåla omvärldens förändringar, säger Micael Bydén på myndighetens hemsida.

Han fortsätter: – Ett starkare försvar ligger i linje med uppdraget och den politiska inriktningen. Vi ska göra mer med det Försvarsmakten har och ännu mer

med det som tillkommer i form av ekonomiska medel.

Detta är förutsättningar för att lyckas, menar Micael Bydén.

– Vår personal har aldrig tidigare varit mer utbildad och övad än nu, säger han och

Kapacitet att hävda svenskt integritet, som vid ubåtskränkningar, är en del av ÖB:s vision. Foto: Jimmy Croona / Combat Camera / Försvarsmakten

pekar på det faktum att mer än hälften av Försvarsmaktens yrkesofficerare har erfarenhet av skarp verksamhet i operationer utomlands.

Fortsatt stor oro för omvärldsutveckling

MYNDIGHETEN för samhällsskydd och beredskaps (MSB) undersökning "Opinioner 2015" visar att oron för den politiska situationen i världen fortsätter att öka. Särskilt oron för terrorism ökar bland svenskarna. Liksom föregående år är det närmare 50 procent som tycker att Sverige snarast eller på sikt ska ansöka om medlemskap i Nato. Det skriver MSB på sin hemsida.

I den årligen återkommande undersökningen "Opinioner" mäter MSB den svenska allmänhetens uppfattningar i frågor som rör samhällsskydd, beredskap samt försvars- och säkerhetspolitik. Undersök-

ningen genomfördes som en webbenkät under oktober och november 2015.

Samtidigt som Sverige anses vara ett bra land att leva i, minskar svenskarnas framtidstro. Oron för vad som händer i omvärlden ökar. Att det inom fem år inträffar en terrorattack i Sverige, det tror 57 procent av de tillfrågade. Mätningen genomfördes före Parisattackerna.

Stödet för ett militärt försvar har ökat rejält sedan 2013. 60 procent anser att Sverige absolut ska ha ett militärt försvar i dag. Lika många anser att statsutgifterna för det militära försvaret bör öka.

Nytt stöd till kommuners riskinformation

DE FLESTA KOMMUNER saknar i dag information på sina webbplatser om lokala hot och risker och om hur invånarna bör agera vid en lokal samhällskris. Nu finns en enkel guide för att stödja kommunerna i arbetet med att utveckla informationen. Det skriver Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) på sin hemsida.

Guiden som finns publicerad på den myndighetsgemensamma webbplatsen Krisinformation.se, ger råd, tips och rekommendationer om hur kommuner, men även andra aktörer, kan arbeta med risk- och krisinformation i första hand på sina webbplatser.

De olika avsnitten tar upp begrepp och prioriterad inform-

ation, men guiden ger också tips på hur kommunen kan arbeta med information om internet går ner.

– Syftet med guiden är att försöka samordna budskap och prioriterad information som rör enskildas krisberedskap. Oavsett vilken kommun jag bor i ska jag i princip få samma basinformation och grundläggande budskap, säger

Transporter av farligt gods utgör en risk. Ska kommuniceras, anser MSB. Foto: MSB

Christina Andersson som arbetar med riskinformation vid MSB, på myndighetens hemsida.

Riktade kommunikationsinsatser

SÅ LÄNGE PERSONER skadas och omkommer i bränder är det viktigt att alla som bor och vistas i Sverige känner till hur man skyddar sig mot brand och vad man ska göra om det börjar brinna. För att öka kunskapen och påverka attityder och beteenden kring risker och brandskydd är riktad kommunikation viktig. Det skriver Myndigheten för sam-

hällsskydd och beredskap (MSB) på sin hemsida.

Nu har myndigheten gett ut vägledningen "Att kommunicera brandskydd". Syftet är att den ska inspirera och stödja arbetet på lokal nivå. Den riktar sig i första hand till räddningstjänster men kan, menar MSB, även inspirera andra organisationer och aktörer.

MSB: Vi står inte på ruta noll

UNDER SITT ANDRA anförande på Folk och Försvars rikskonferens i Sälen hävdade Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) generaldirektör Helena Lindberg att myndigheten och det civila försvaret inte står på "ruta noll".

I stället står de myndigheter och andra organisationer som ska ge samhället en robust förmåga i krig och i de skeden som kännetecknas av gråzoner inför kriget, inför utmaningar. Det är att skapa bra och gemensamma planeringsprocesser, att ta fram koncept och lösningar som håller för framtiden och slutligen att prioritera mellan olika åtgärder inom ramen för en begränsad budget.

Helena Lindberg menade under Folk och Försvars rikskonferens i Sälen att myndigheterna står inför utmaningar för att bygga det civila försvaret. Foto: Ulf Palm (arkivbild)

Nu har, påpekade Helena Lindberg, regeringen kommit med planeringsanvisningar. Det är anvisningar som inte bara gäller MSB utan alla myndigheter med planeringsansvar inför höjd beredskap. 25 myndigheter ska återuppta sin planering. Utgångspunkten är fredstida beredskap. Där har MSB i uppgift att stödja planeringen och har fått ett särskilt uppdrag att med Försvarsmakten ta fram ett förslag till gemensam grundsyn för totalförsvaret.

Koncepten som ska hålla inför framtiden går ut på att myndigheten blickar både bakåt och framåt. Å ena sidan ser samhället helt annorlunda ut i dag än det gjorde för 20 år sedan, när totalförsvares planering senast pågick för fullt. Å andra sidan, menade Helena Lindberg, ska vi inte utesluta att några av de lösningar som fanns då, är giltiga även nu.

För att med begränsade resurser skapa ett bra civilt försvar lyfte Helena Lindberg fram tre punkter. Hon vill prioritera åtgärder som skapar förmåga både för kriget och för fredstida kriser och för gråzonerna. Åtgärder ska prioriteras som stärker förmågan till samverkan och ledning samt att dessa på ett tydligt sätt ska stärka Försvarsmaktens operativa förmåga.

Försvarsmakten om EU:s nya vapendirektiv: Nej

FÖRSVARSMAKTEN avstyrker förslaget till ändringar i EU:s vapendirektiv. De föreslagna ändringarna skulle, enligt Försvarsmakten, innebära nackdelar för totalförsvaret och för förbandens krigsduglighet. Försvarsmakten anser därför att det är nödvändigt att EU:s vapendirektiv och svensk vapenlagstiftning även fortsättningsvis möjliggör att medlemmar i civila skytteorganisationer kan inneha såväl hel- som halvautomatiska vapen. Detta enligt ett remissvar från Försvarsmakten på EU-kommissionens förslag till ändringar i vapendirektivet.

Försvarsmakten motiverar sitt ställningstagande på flera punkter. En är att de nya direktiven skulle innebära ökade kostnader för myndigheten.

Merkostnaderna skulle gälla utbildning och utveckling av personal och metoder eftersom civila skytteorganisationer med nya direktiv inte längre kan nyttjas.

Försvarsmakten skriver: att de civila skytteorganisationerna har tillgång till liknande vapen som brukas inom Försvarsmakten är nödvändigt för att de ska kunna bedriva den skjuttekniska utvecklingen framåt.

EU-kommissionens förslag skulle innebära förbud mot civilt innehav av vapentyper som Försvarsmakten är i behov av, vapentyper som civila skytteorganisationer i dag har rätt att nyttja. Det är såväl hel- som halvautomatiska vapen.

Soldater och officerare saknas

NÄR FÖRSVARSMAKTEN annonserade planerna för sin nya organisation som delvis ställdes på fötter vid årsskiftet, kommuniserades ett behov av ytterligare 1 200 soldater. Nu menar SR, Dagens Eko, att behovet är större: Det ska saknas 7 000 soldater och sjömän.

Ekot menar att personalbristen leder till försämrad beredskap och att anställda tvingas jobba dubbelt.

– Det viktigaste just nu är att leverera operativ effekt snabbt och därför nyttjar vi dessutom personalkategorin med plikt som grund. Det är därför vi nu genomför repetitionsövningar och krigs-

förbandsövningar, säger generalmajor Karl Engelbrektson, chef för Försvarsmaktens förbandsproduktion till Dagens Eko.

Då värnplikten lades vilande 2010 finns det ett begränsat antal värnpliktsutbildade, och det är ett antal som sjunker för varje år. I budgetunderlaget för årets verksamhet i Försvarsmakten framgår att personalmålet 10 400 deltidanställda soldater och sjömän, inte kommer att nås.

En möjlighet att få fler deltidanställda är genom den nya grundutbildningen.

– Hur det ser ut långsiktigt och vilken effekt det får kan

vi inte sia om. Men vår bedömning är att vi kommer att kunna försörja upp till 8 000 -10 000 med det systemet som grund, men det är för tidigt att uttala sig om det, säger Karl Engelbrektson.

Dagens Eko, SR, menar att det saknas soldater.
Foto: Mats Carlsson / Försvarsmakten

ÖB i Sälen: Vi ökar den operativa effekten

UNDER Folk och Försvars rikskonferens i Sälen framhöll ÖB Micael Bydén att Försvarsmaktens operativa effekt kommer att öka under försvarsbeslutsperioden. ÖB pekade samtidigt på den ökade osäkerheten i svenskt närområde.

– Vi har under hösten kunnat följa hur Moskva tydligt visat omvärlden på ökad kapacitet att snabbt projicera militär förmåga utanför de egna gränserna. För första gången har man genomfört en insats från både flyg, fartyg och ubåt med kryssningsrobotar mot mål i Syrien. Parallellt har man förflyttat trupp och tung materiel till baser i området. Samtidigt fortsätter Ryssland att utmana den europeiska säkerhetsordningen, sa Micael Bydén, citerad på Försvarsmaktens hemsida.

Även om ÖB inte ser något omedelbart militärt hot mot Sverige varnade han för den ökade osäkerheten i området.

– Vi vet också att områden i vårt närområde – framför allt kring Östersjön och i växande utsträckning Arktis – utgör

frikationsytor mellan Ryssland och Väst. Det ökar risken för konfrontationer i vår närhet.

Under 2015 fick Sverige en ny säkerhetspolitisk inriktning med ökade resurser till det militära försvaret. Micael Bydén poängterade i Sälen att han och Försvarsmakten ska göra allt för att lösa de uppdrag som givits.

– Jag är fast besluten att använda de givna resurserna på bästa sätt och få ut så mycket militär effekt som möjligt. Alla ska kunna känna tilltro till vårt försvar, sa Micael Bydén.

ÖB, general Micael Bydén budskap i Sälen: Vi ska öka den operativa effekten. Foto: Ulf Palm

Ministrar och ÖB i Mali

DET SVENSKA FÖRBANDET i Mali har fått besök av ÖB Micael Bydén och statsråden Peter Hultqvist och Margot Wallström. Under ett dygn fick den svenska delegationen träffa förbandet och bilda sig en uppfattning om verksamheten.

Det var första gången som ÖB besökte FN-styrkan i Mali.

– Det är många starka intryck av landet, miljön och människorna som jag tar med mig härifrån. Jag är mycket imponerad av förbandets förmåga och jag känner en stolthet över de prestationer som ni bidrar med till FN:s stabilis-

eringsinsats i Mali, sa Micael Bydén till förbandet, refererad på Försvarsmaktens hemsida.

Delegationen besökte olika delar av förbandet och genomförde flera möten såväl med civila som militära enheter inom FN i Timbuktu.

Både Peter Hultqvist och Margot Wallström var mycket nöjda med besöket i Mali.

– Det har varit intressant att få träffa förbandet på plats i Mali. Vi är mycket glada över att få komma hit och både jag och utrikesminister Margot Wallström är stolta över den nytta ni gör för det maliska folket, sa Peter Hultqvist.

Svensk soldat i Mali. Nu har ÖB, försvars- och utrikesministern besökt förbandet. Foto: Jonas Svensson / Försvarsmakten

Skarpa objekt på slutövning

FÖRSVARSMAKTENS tekniska skola, FMTS, har genomfört slutövning med inbegripande kadetter. Enheter ur Underhållskompaniet från Amfibieregementet var inbjudna att delta i denna slutövning. Det innebär att samarbetet mellan övade förband utvecklades.

Kompaniet fick i början av hösten en inbjudan att delta i slutövningen. Då kom frågan om bandvagnar och sambandsutrustning upp, gärna med skarpa fel och med behov av grundtillsyn, skriver Amfibieregementet på Försvarsmaktens hemsida.

En sammansatt reparationsgrupp medförde sex bandvagnar av modell 309, en lastbil med släp, en reparationscontainer och 400 enheter sambandsutrustning, alla med fel eller i behov av grundtillsyn.

– När vi kom till övningsområdet i Skillingaryd byggde vi tillsammans med de övade

kadetterna upp en minicamp bestående av 7-8 funktionscontainrar med elverk och belysning för att kunna bedriva reparationstjänst under fältmässiga förhållanden. Själva förläggningsskeden bestod av uppblåsbara sjukvårdstält, säger förstesergeant Johan Björnsson.

Under slutövningen utsattes kadetterna för olika stridsmoment samtidigt som de skulle fokusera på att genomföra reparationer av både bandvagnar och sambandsutrustning.

– Jag är jättenöjd med hur vi kunnat stödja övningen ur flera aspekter. Det är mycket viktigt för kadetterna och deras utveckling att få öva på skarpa objekt, säger Johan Björnsson.

"Som förr, men högre tempo"

SKARABORGS REGELEMENTE har under två veckor haft 130 soldater inne för repövning. Dom inkallade har antingen gjort värnpliktsutbildning eller grundläggande militär utbildning (GMU). De är inte anställda av Försvarsmakten. Det blev två intensiva veckor.

Simon Bengtsson jobbar i det civila som rörmokare i Halmstad. Han fick ledigt från jobbet.

– Det var aldrig några problem. Vi har ett flertal anställda på firman som gjort utlandstjänst och liknande så chefen hade full förståelse, säger han på Försvarsmaktens hemsida.

Simon tyckte att det var som förr men i högre tempo. Det var fem år sedan han tjänstgjorde i Försvarsmakten, men för andra deltagare på

repövningen var det betydligt längre än så.

– Det är en stor spridning på hur länge det var sedan de låg inne. Vi har, bland annat, haft med några stycken som gjorde lumpen 04/05. Förmågan finns kvar hos dem. Våldigt snabbt var de tillbaka på ungefär den nivå de hade när de avslutade värnplikten. Militär överträning fungerar, säger Magnus Frykvall, bataljonschef vid Skaraborgs regemente.

En av svårigheterna som de ansvariga för övningen ställdes inför var under planeringsfasen. Att planera två veckors utbildning utan att riktigt veta vilken nivå som den ska läggas på var en utmaning. Det gick, med facit i handen, bra.

Stort behov av Dari-tolkar

DET ÄR I DAG svårt att få tag på tolkar som dari, den variant av persiska som talas i Afghanistan. Det märker man på Tolkförmedlingen Väst.

– Svårigheten att få tag på tolkar som behärskar språket är ett större problem än någonsin, säger Karin Martinsson som är förbundschef på Tolkförmedling Väst till P4 Skaraborg. Hon fortsätter:

– Beställningarna på dari har ökat väldigt, väldigt mycket de senaste månaderna. Det börjar bli svårare att tillsätta tolkar, för vi har inte lika många som kan dari som de som talar arabiska och somaliska.

Tolkförmedling Väst får nu lösa bristen på tolkar som behärskar dari, på andra sätt. En del får tolkhjälp via telefon eller på närbesläktade

varianter av persiska.

I den kampanj som Sveriges Veteranförbund Fredsbaskarna driver, menar de att de afghaner som tolkat åt Försvarsmakten i Afghanistan, ska få sina asylskäl prövade i Sverige. Förutom skyddsbehovet skulle det finnas anledning att låta dessa komma till Sverige för att tolka också här.

Karin Martinsson vill inte uttala sig om tolkarna bör erbjudas asyl eller inte, men säger att de skulle göra skillnad.

– Jag har faktiskt frågat om de här tolkarna och fått veta att de översätter till engelska, men jag gissar att om de skulle komma till Sverige skulle de kanske lära sig svenska ganska fort, säger hon.

Widman: Återinför beredskapspolisen

DET ÄR DAGS att åter sätta upp beredskapspolisen. Det menar Allan Widman (L) och två partikollegor i en debattartikel i UNT.

Det var fel av alliansregeringen att avskaffa beredskapspolisen. Med polisens ansträngda arbetssituation med flyktmottagande och förhöjt terrorhot skulle beredskapspolisen kunna bidra positivt, skriver debattörerna.

Gränskontrollerna tar resurser från hela landet. Attackerna mot asylboenden kräver polisiära resurser.

Det skapar en hög arbetsbelastning för polisen och kan innebära att andra uppgifter blir lidande.

Hade det i detta läge funnits en beredskapspolis, hade situationen varit betydligt mindre pressad, menar debattörerna.

Beredskapspolisen var fram till 2012 en enhet inom polisen som bestod av civilpliktiga poliser som ingick i det civila försvaret, innan alliansregeringen avskaffade den.

Med facit i hand kan vi konstatera att detta beslut var felaktigt, skriver debattörerna.

Unga skeptiska till information på sociala medier

KNAPPT TJUGO PROCENT av Sveriges 18-åringar litar på information i sociala medier. Det visar en undersökning som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) låtit göra. Störst förtroende har ungdomarna för information från myndigheter, radio, TV och sina föräldrar.

Sociala mediers förtroendex står lågt i kurs hos ungdomar. Även förtroendet för bloggar och podcasts är låg, skriver Dagens juridik.

– I en tid med allt mer

information från traditionell media, från radio och TV upplever ungdomarna ha hög trovärdighet. Dock misstror fler dagstidningar. Undersökningen visar att hälften av de tillfrågade litar på information från myndigheter i stor utsträckning.

Sex av tio tror att de själva kan genomskåda falsk information. Män tror oftare än kvinnor att de är bra på detta. Var tredje 18-åring som var mer med i undersökningen tror att befolkningen i Sverige skulle stå emot propaganda.

desinformation i olika kanaler är det bra att landets 18-åringar är medvetna om att uppgifter i sociala medier ofta behöver kontrolleras, säger Helena Lindberg, generaldirektör på MSB till Dagens juridik.

18-åringar är källkritiska på sociala medier. Foto: Per Lunq

Obligatorisk it-incidentrapportering

REGERINGEN HAR beslutat att införa obligatorisk it-incidentrapportering för statliga myndigheter från 1 april i år. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) får enligt beslutet mandat att ta fram ytterligare föreskrifter om rapporteringen. Dessa är ute på remiss.

Syftet med ett obligatoriskt system för it-incidentrapportering är att stödja samhällets informationssäkerhet. Det skriver MSB på sin hemsida. Rapporterna ska minska mörker-

talet av inträffade incidenter och skapa en samlad lägesbild.

– En obligatorisk it-incidentrapportering blir en central pusselbit för en tydligare bild över hur it-relaterade störningar påverkar samhällets förmåga att fungera vid kriser, säger Helena Lindberg, generaldirektör på MSB, på hemsidan.

Remissen ska ge MSB ytterligare informationsunderlag för rapporteringen. Svar från myndigheterna väntas senast 1 februari.

Svensk soldat samtalar med tolk i Mazar-e-Sharif.
Foto: Alexander Karlsson / Combat Camera / Försvarsmakten

Telekrigbataljonen i unik miljö

UNDER UTBILDNING i strid i bebyggelse, har närskyddssoldaterna ur 13. Telekrigbataljonen övat komplexa uppgifter. En av soldaterna, Emil, berättar på Försvarmaktens hemsida att det är mer intensivt att öva i bebyggelse än i skogsterräng. Fienden kan

befinna sig på våningen under och anfalla från flera håll.

Anläggningen i Kvarn för utbildning i strid i bebyggelse är unik och den enda av sin storlek i Sverige, en kvadratkilometer stor, med 44 hus, många möblerade.

Strid i bebyggelse. Foto: Anders Sjöden / Försvarmakten

Regeringen: Planera civilt försvar

REGERINGEN har beslutat om planeringsanvisningar för civilt försvar. Det innebär att berörda myndigheter som har bevakningsansvar enligt krisberedskapsförordningen ska återuppta planering för höjd beredskap, för krigsfara och krig.

Försvarmakten ska tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ge bevaknings-

myndigheterna relevanta delar av planeringen för väpnat angrepp. Planeringen ska komma igång i år. Förslag till en grundsyn ska lämnas till regeringen av Försvarmakten och MSB senast 10 juni 2016.

Starkt stöd för manlig och kvinnlig värnplikt

SJU AV TIO svenskar vill ha värnplikten tillbaka. Det visar en opinionsundersökning från DN/Ipsos. 87 procent tycker att den ska gälla både män och kvinnor.

– Det finns ett stort folkligt engagemang för idén om värnplikt, säger David Ahlin, opinionschef på Ipsos till Dagens Nyheter.

2010 röstade en majoritet i riksdagen för att lägga värnplikten vilande. Den skulle då ersättas av ett yrkesförsvar. Det är ett försvar som dras med bekymmer, bland andra att fylla numerären. I dag fattas 7 500 soldater, sjömän och gruppchefer, det är halva krigsorganisationen. Befattningarna fylls av tidigare värnpliktiga, men de har ett bäst-föredatum.

I höstas tillsattes en utredning om Försvarmaktens personalförsörjning som leds av Annika Nordgren Christensen,

tidigare riksdagsledamot för Miljöpartiet och aktiv säkerhetspolitisk debattör. Hon ska utreda en kombination av anställda soldater och pliktsoldater.

Skulle hon, skriver Dagens Nyheter, föreslå en återinförd värnplikt så har det förslaget stort stöd i den svenska opinionen. DN/Ipsos opinionsundersökning visar att 72 procent skulle ställa sig bakom ett förslag om att införa någon form av värnplikt i Sverige.

– Även om det är luddigt formulerat så får det ett kraftigt stöd. Jag tycker ändå att resultatet visar att det finns ett stort folkligt engagemang för idén om värnplikt, säger David Ahlin till Dagens Nyheter.

En kraftig majoritet av de tillfrågade ställer sig positiva till en könsneutral värnplikt. Hela 87 procent anser att såväl män som kvinnor ska omfattas av värnplikten.

Kvinnlig soldat på Cold Response. Foto: Niklas Englund / Försvarmakten

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

Försvarsministern talar inför talrika åhörare. Foto: Ulf Palm

FOLK OCH FÖRSVAR inledde som vanligt det säkerhetspolitiska året i Sverige med sin rikskonferens, vilken avhölls den 10-13 januari i Sälen. Närvarande var cirka 350 personer, vilka representerade den långa raden av medlemsorganisationer, många av dem inom det frivilliga försvaret. Bland övriga deltagare fanns politiker, diplomater, anställda vid departement och ämbetsverk, forskare med flera.

Som vanligt omfattade konferensen ett brett spektrum av det säkerhetspolitiska fältet, från de globala frågorna till kommunnivå, inkluderande såväl det militära som det civila området.

De aktuella frågorna som det svenska försvaret, relationen till Ryssland, flyktingsituationen, Nato- och EU-frågor kom givetvis att beröras, en del av dem under flera rubriker.

SVERIGE OCH OMVÄRLDEN

Konferensen inleddes som ofta med utrikesministerns anförande. Margot Wallström betonade vikten av ett mer handlingskraftigt och solidariskt EU liksom fortsatt alliansfrihet för att garantera avspänning i Östersjöområdet. Nato-diskussionen fick emellertid ytterligare bränsle då efterträdaren i talarstolen, den lettiske presidenten Raimonds Vejonis, förordade ett svenskt medlemskap och förklarade att det som framför allt lockar Ryssland till ett aggressivt beteende är svaghet.

Helena Lindberg, generaldirektör för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), presenterade traditionsenligt färsk opinionssiffror. De visade att i de flesta frågor ligger opinionen tämligen oförändrad men en klar skillnad mot tidigare år är att svenskar upplever ett ökande hot utifrån.

Den kommande svenska säkerhetsstrategin togs också upp. Statssekreterare Hans Dahlgren, ansvarig för arbetet, beskrev det övergripande syftet som att identifiera centrala problem och utmaningar i ett brett perspektiv och att försöka peka ut vägar att möta dem. En text ska vara färdig före sommaren.

MILITÄRT FÖRSVAR

Försvarsminister Peter Hultqvist pekade i sitt anförande på den nya ryska politiken och underströk att Sverige varken får vänja sig vid eller acceptera den. Den militära förmågan kommer att ta tid att bygga upp, men viktigt är också att det som nu beslutats också måste levereras. Tonvikt lades vidare på ett fördjupat internationellt samarbete med alliansfriheten som bas. Världensavtalet med Nato nämndes speciellt på grund av vad försvarsministern såg som massiv desinformation som spritts om att den skulle kunna leda till att kärnvapen placeras på svenskt territorium. Avslutningsvis nämnde han att Försvarsmakten och MSB den 10 juni kommer att lämna förslag till en "Grundsyn för en sammanhängande planering för totalförsvaret".

Nye ÖB Micael Bydén's tal hade stora likheter med försvarsministerns. Förutom en redogörelse över det svenska försvaret beskrevs även här den ryska styrkeuppbyggnaden och aggressionen, liksom vikten av internationella operationer och internationellt försvarssamarbete.

DE FRIVILLIGA KRAFTERNAS BETYDELSE

ÖB nämnde också frivilligorganisationernas och framför allt hemvärnets roll och underströk att försvarsmakten behöver det civila försvarets stöd för att klara kraven vid höjd beredskap, inte minst när hoten rör sig i en gråzon mellan civilt och militärt.

Även andra talare framhöll att i den situation som rått under hösten, och som hårt har prövat den svenska beredskapen, har de frivilliga krafterna spelat en mycket stor roll. Det betonades också att det är den utbildade och övade frivilligheten som är den hållbara lösningen när krisen drar ut på tiden.

TEXT: GUNILLA HEROLF

DENNIS GILLAR ATT LEDA UNGDOMAR

De finns där vecka efter vecka, varje måndagskväll, på helger och under kurser. De är ungdomsledare. Vad innebär det att leda ungdomar?

Möt Dennis Berggren.

Dennis Berggren gillar när ungdomarna utvecklas.
Foto: Andreas Almquist

DET BLIR EN TELEFONINTERVJU för Dennis Berggren håller till i Skåne. Han jobbar på P7 som skyttesoldat och leder ungdomar i Helsingborg. Det är ungdomar som är medlemmar i Försvarsutbildarna. Jag måste ställa frågor om vad som driver en ungdomsledare, vad gör honom eller henne glad och vilka utmaningar finns det? Hur leder man ungdom när man själv är ungdom?

Dennis gick med i Försvarsutbildarna när han var 15 år. Som så många andra för att han kände någon som redan var med. I dag är han 25, yrkessoldat och tycker fortfarande att det är jättekul att leda de yngre i avdelningen.

YRKESSOLDAT

Den verksamhet som Dennis och instruktörerna driver är hämtad från Försvarsutbildarnas egen "ungdomsbibel", Kapitel 2:3. Där har de stommen. Det är möten varje måndagskväll och det är just då som ledarskapet kommer in. När avdelningen tränar på sjukvård, ligger på skjutbanan eller testar hemvärnets bandvagnar, då är det upp till Dennis och instruktörerna att göra det med engagemang, att hålla intresset på den nivå så att ungdomarna tycker att det är kul.

Dennis har varit ungdomsledare i fyra år. Det han kan skulle meritera honom för vilket jobb som helst som kräver ledaregenskaper. Som skyttesoldat undrar jag om han inte funderar på att avancera i Försvarsmakten.

– Jag vill kunna jobbet från grunden, säger Dennis.

Men han tänker sig en utbildning som leder till specialistofficer. Då, tänker han, är det bra att ha koll på ordning och struktur. Det tycker han att han har. Och det är A och O för honom och hans instruktörer i ungdomsavdelningen.

– Det är en väldigt skillnad om den som håller ett fyrtiofemminuterspass planerat det fem minuter före eller två veckor före.

GLAD

Dennis ser till så att instruktörerna håller honom uppdaterad en vecka före det moment de ska gås igenom.

Vad gör dig riktigt glad?

– När jag ser att en ungdom utvecklas, går framåt, då blir jag glad.

Och det finns det rika tillfällen till. Verksamheten låter ungdomarna pröva på nya moment, testa sig själva och ta ansvar.

– Alla har ett ansvar, säger Dennis.

Det kanske inte är uppenbart när man är 15, man kanske är lite vilsen i livet, liksom Dennis var när han skrev på för Försvarsutbildarna. Men med en bra ungdomsledare och instruktörer kan livet få en positiv riktning.

BRA ATT HA MISSLYCKATS

En egenskap man kan ha nytta av är att kunna hålla en presentation. Det har Dennis inga problem med. Hur lyckas du?

– Planering. Och att prata om något som intresserar. Tala tydligt. Skifta tonläge. Rör dig så att dom som lyssnar måste följa dig.

Låter som en innehållsförteckning till retorikprofessorns handledning. Men Dennis menar att för att lyckas så är det bra att ha misslyckats.

– Jag har gjort presentationer som blivit helt åt helsike.

Utvärderingen efteråt var snäll. Hur mycket betyder dina ungdomars utvärdering av dig?

– Den betyder jättemycket. De säger vad vi kan göra bättre, och inte minst vad vi gjort bra.

Det ger honom och instruktörerna en riktning framåt. Men de låter också ungdomarna växa. Det visar sig vid kursveckorna i Falsterbo.

– Där går en del upp i ledarkursen. Men det finns olika sätt att växa. Man kan vara praktisk och växa där också, säger Dennis.

Dennis fortsätter sitt ledarskap med ordning och struktur.

TEXT: PER LUNQE

FÖRSVARSMINISTERN OM ÅRET SOM GÅTT

Försvarsministern bjöd ett antal av landets journalister som skriver om försvar och säkerhet på lunch och berättade om hur han ser på det år som gått sedan han tillträdde sin post.

Peter Hultqvist vill säkerställa att våra soldater har en bra personlig utrustning. Foto: Anton Thorstensson, Combat Camera/ Försvarsmakten

PETER HULTQVIST ÄR NÖJD med hur han, regeringen och Försvarsmakten agerade vid underrättelseoperationen i Stockholms skärgård.

– Vi var utsatta för en kränkning av vårt territorium, men löste händelsen på ett bra sätt. Vi har förmåga, säger Peter Hultqvist.

Ubåtsjaktförmågan kommer att stärkas, men det går inte över en natt.

– Ubåtsjakt är en svår operation, och förmågan tar tid att bygga upp.

REPETITIONSÖVNINGAR IGEN

De repetitionsövningar som påbörjades i november fortsätter. Det är över 500 värnpliktiga soldater som genomför pliktrelaterad utbildning i Arvidsjaur, i Skövde och på Berga. Regeringen aktiverade den vilande värnplikten i december 2014 och gav Försvarsmakten i uppdrag att återstarta pliktutbildningen. Nu är den igång. Peter Hultqvist har besökt delar av repövningarna.

– Jag ser en framtidstro och ett stort engagemang. Det är en vändning.

Sveriges samarbete med Finland fortsätter och nu står frågan om gemensamma operationer bortom fredstida förhållanden på agendan. Ärendet bereds, lagändringar behövs. Peter Hultqvist och Försvarsmakten går också vidare med Sveriges engagemang i Nato och den transatlantiska länken.

– Vi är inte naiva utan bygger ett skyddsnät runt Sverige, säger Peter Hultqvist.

GOTLAND FÖRSVARAS

Ett beslut i riksdagen väntas om det världslandsavtal med Nato som beretts sedan 2014. Det öppnar bland annat

för Nato att sätta in snabbinsatsstyrkor i Sverige.

Peter Hultqvist pekade under presslunchen också på försvaret av Gotland, där Försvarsmakten med start i år kommer att bygga upp en permanent styrka. Den kommer att bestå av ett stridsvagnskompani och ett mekaniserat skyttekompani. 180 soldater kommer att ingå i kompanierna. Stridsgruppen byggs upp av Skaraborgs regemente, P4.

– Den här stridsgruppen har drivits fram efter den ändrade militära situationen. Gotland har ett betydelsefullt strategiskt läge i Östersjön.

NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT

På Frankrikes begäran rörande stöd i kampen mot IS/Daesh till EU:s medlemsländer, svarade den svenska regeringen omedelbart ja. Men det blir inget avkall på försvaret av Sverige.

– Den förfrågan står inte i kontrast till Sveriges nationella militära inriktning.

Det civila försvaret som en viktig del i totalförsvaret ligger nu i en uppstartsfas.

– Vi vill återupprätta totalförsvaret, säger Peter Hultqvist.

Planeringsanvisningar, som MSB efterfrågat, kommer och cyberförsvaret kommer inte bara att skydda Sverige och svenska intressen utan också agera offensivt.

– Det blir en aktiv cyberförmåga.

Försvarsministern intresserar sig också för att soldaterna har bra utrustning och har bland annat drivit på beställningen av 20 000 par vinterkängor.

TEXT: PER LUNQE

Foto: Kagenmi, iStock

DEN FÖRSTA STORSKALIGA ryska militära operationen sedan kriget med Georgien 2008 inleddes 30 september efter begäran av den syriske presidenten. En operation som kan ha ett sammanhang med övningen Tsentre 2015 (14-20 september). Mot bakgrund av syfte, antalet deltagande luftfarkoster och hur dessa användes under övningen kan det inte uteslutas att Tsentr 2015 också var en förberedelse för operationen i Syrien. Dessutom hade Ryssland under augusti-september sänt ammunition och andra förnödenheter till en flygbas i Latakia.

OMFATTNING OCH VERKSAMHET

Medio november bedömdes den ryska militära närvaron i Syrien till totalt 3 500-4 100 man varav cirka 1 300 ur Flyg- och rymdstridskrafterna respektive cirka 2 400 ur markstridskrafterna där bl a ingår en bataljonsstridsgrupp ur marininfanteriet, spetsnaz-, artilleri- och televapenförband. Genom att bidra med underättelser, luftförsvar och tilltransport av förnödenheter stödjer även den ryska marinen insatsen. Sannolikt har sedan mitten av november också en ökad närvaro blivit fallet, eller övervägs, då uppgifter förekommer om möjlig basering på ytterligare baser i Syrien.

Inledningsvis mötte den ryska insatsen av viss skepsis, inte minst då målen för flygangreppen enligt vissa källor inte utgjordes av IS. Men efter terrorattacken i Paris torde den ryska insatsen uppskattas, i vart fall inofficiellt, även om vägen sannolikt är lång till att åstadkomma en internationell koalition mot IS där Ryssland ingår.

I media har också redovisats bildsekvenser som påminner om Desert Storm och Iraqi Freedom, t ex insatserna av kryssningsrobotar 7 oktober, och det strategiska bombflygets efterkrigstida elddop. Otvivelaktigt har de ryska angreppen på IS varit massiva och antalet flygplanföretag imponerar, inte minst jämfört med den USA-ledda Operation Inherent Resolve. Men de ryska

flygstridskrafterna är baserade i Syrien vilket innebär en högre företagsfrekvens. Något som kan förklara att den ryska försvarsindustrin synes uppleva en boom där en fabrik uppges ha övergått till treskift för att möta efterfrågan på ammunition.

UTVECKLING PÅ SIKT OCH MOTIV

De ryska förlusterna har varit få. Ett självmord, en pilot i samband med nedskjutningen av en Su-24 och en marininfanterist i samband med eftersöket av besättningen på det nedskjutna flygplanet. Om detta kommer att bestå återstår att se och risken för s k "mission creep" är stor. Sannolikt torde Ryssland inte ha för avsikt att sätta in större volymer marktrupp, men utvecklingen kan tvinga fram detta. Och i ett historiskt perspektiv har framgång sällan vunnits enbart av flygstridskrafter. Dessutom verkar det inte föreligga någon borte tidsgräns för den ryska insatsen samtidigt som det är trångt i luftrummet med de risker detta kan ha, vilket blev påtagligt 24 november.

Varför Syrien? Att visa att även Ryssland är en aktör i den internationella politiken, avleda uppmärksamheten från Ukraina och att få sanktionerna hävda är några exempel på möjliga ryska motiv. Och att Ukraina inte längre ges samma uppmärksamhet som tidigare är uppenbart vilket oroar den ukrainske presidenten. I det avseendet kan man nog känna sig nöjd i Kreml, men även om Ryssland skulle spela en avgörande roll i kampen mot IS bedöms sannolikheten för hävda sanktioner som små. Oavsett detta har Ryssland visat att man har förmåga och vilja att agera på den internationella arenan där operationen i Syrien visar att den reform av de väpnade styrkorna som inleddes 2008 varit framgångsrik.

TEXT: JÖRGEN ELFVING

FOLKVANDRINGENS SÄKERHETSPOLITISKA KONSEKVENSER

En massflykt mot Europa och EU har på kort tid skapat stora utmaningar. Foto: Janossy Gergely, Shutterstock

FJOLÅRET BÖRJADE och slutade med terrorist-attacker i Paris, som hade spridningseffekter i Belgien och flera andra EU-medlemsstater. Men terrorism, och allmänhetens oro och den känsla av otrygghet den genererar, får inte vara årets avgörande fråga för Europa. Den massiva ökningen av människor som förflyttar sig mellan olika länder har varit och är en stor utmaning för Sverige, EU och övriga världen. Inte minst för länder med fysiskt närliggande placering till regioner som är hårt drabbade av krig och konflikt.

UTMANINGAR

När länder och folk är alltmer utsatta för de möjligheter och risker som är förknippade med den ständigt växande globala rörelsen av människor – är vi många som ställer oss frågan – hur vi kan ta vara på folkvandringens möjligheter och minimera de negativa effekterna för de som drabbas? Hur bygger vi en säkerhetspolitik för alla och vad avgör om vi har lyckats eller inte?

Historiskt var migration en sista utväg för att bibehålla en måttlig levnadsstandard som ansågs omöjlig att förvärva i hemlandet. Avgörande var att destinationsländerna kunde svara framgångsrikt på det ökade inflödet av arbetskraft.

Med ett omvärldsläge som idag i mångt och mycket präglas av oroligheter så är migrationen och nutidens folkvandring i högre grad relaterad till krig och konflikt. Detta ställer andra krav på regeringar runt om i världen och säkerhetspolitiken är inte längre något som endast "avhandlas någonstans långt borta" utan påverkar oss alla. Behovet av att formulera en effektiv politik och ett samhälle som gemensamt står upp för allas lika värde har aldrig varit viktigare.

Trots den enorma potential som migration medför, kan man inte bortse från att den internationella migra-

tionen också genererar negativa konsekvenser, som måste tas på allvar. Dessa inkluderar negativa effekter på hälsa, säkerhet och välbefinnande för migranter under den ofta svåra flykten från hemlandet. Andra exempel kan avse socioekonomiska effekter för de samhällen som "förlorar arbetskraft" eller "brain drain" och hur det i sin tur påverkar ett framtida postkonflikt-scenario.

MÄNSKLIG SÄKERHET

Kriget i Syrien är ett konkret exempel på hur migration och krig relaterar till varandra. Konsekvenserna av kriget tär hårt på ekonomin för Syriens grannländer, vilket i sin tur gör att levnadsstandarden för de som flyr från kriget till övriga delar av regionen är väldigt låg. En stor del av krigets barn har förlorat år av skolgång som de kanske aldrig får möjlighet att ta igen. Det tragiska är att negativa associationer med rörlighet och migration inte alltid är baserade på en sund analys och alltför ofta utnyttjas för politiska syften i stället för att analysera grundorsakerna till problemet.

En breddad syn på den traditionella säkerhetspolitiken och vikten av att diskutera mänsklig säkerhet i kontexten av nutidens migrationsflöden är avgörande för att kunna förstå hur människor påverkas av att behöva fly från sitt hemland, för att kanske klara sig fram till en tryggare framtid.

Den 3-åriga pojken Aylan Kurdi som förlorade sitt liv under flykten från kriget i Syrien nådde aldrig säkerheten i Europa men blev likväl en symbol för alla de barn som förlorat sina liv i flykten mot trygghet. Han blev för mig även en symbol för behovet av att diskutera innebörden av mänsklig säkerhet och för att föra vidare en känslotark berättelse.

TEXT: MINOU SADEGHPOUR

NY AKTÖR I PROPAGANDAKRIGET

Information har kommit att spela en allt mer avgörande roll i moderna konflikter. Uttryck som nätpropaganda, hybridkrigföring och trollbataljoner har blivit allt vanligare. Natos funktion för att kontra propagandakriget kallas för Strategisk kommunikation – Stratcom.

ATT PÅVERKA EN MOTSTÅNDARE med list framför våld är ingenting nytt, tvärtom. Det är något som funnits lika länge som krigföringen självt och så gott som varje stor militärteoretiker har med olika ord understrukt vikten av detta i sina skrifter. Vad som däremot har förändrats från antiken till nutiden är de kanaler vi använder för att kommunicera med andra och den hastighet med vilken information kan föras fram från en sändare till en grupp mottagare.

BRED PALETT

De många olika kanalerna och den ökade hastigheten på informationsarenan har även gjort att dagens påverkanskampanjer oftast inte bara är avgränsade till militära målgrupper utan även, medvetet eller omedvetet, når ett helt samhälle eller en hel värld. Den ryska annekteringen av Krim-halvön är ett tydligt exempel

när hela paletten av informationsaktiviteter nyttjas mot en rad olika målgrupper för att bygga upp en opposition, och först efter att en tillräckligt stor informationseffekt uppnåtts insätta reguljära förband som det sista steget för en seger för vilken förvånande få skott avlossades.

En bärande del i detta är ofta det så kallade narrativet eller "psykologiska framing", att genom informationsaktiviteter sätta en inramning som gynnar de egna målsättningarna. På detta sätt kan en mindre grupp i samhället framställas som en förtryckt minoritet i behov av hjälp och en regelrätt invasion kan utmålas som en intervention för undsättning.

KUNSKAPSCENTRA

Att samordna och koordinera alla tillgängliga informationsmedel – från militära informationsoperationer

Temat i propagandan är tydlig i att utmåla det Ukrainska styret som väst-relaterat och nazistiskt. Foto: U.S. State Department

Lettlands och Litauens presidenter under invigningen av Nato Centre of Excellence. Foto: Toms Kalniņš, Office of the President of the Republic of Latvia

och psykologiska operationer till mediakontakter och Public Affairs – benämns inom Nato för Stratcom eller Strategisk kommunikation. Detta är inte någon ny form av kommunikation som tillförs utan huvudsakligen planering och koordination av de kommunikationskanaler och budskap som redan nyttjas.

I syfte att samordna viktiga områden som detta har Nato inrättat ett Centre of Excellence för området. Detta har inte någon operativt ledande roll utan fungerar huvudsakligen som ett kunskapscentrum eller "Hub of knowledge" för utbildning och utveckling av metoder och doktriner för medlemsländer och partnernationer. Detta kunskapsmässiga fokus säkerställer att de som deltar i samarbetet kan utbyta erfarenheter om hur aktuell propagandakrigsföring påverkar dem och hur denna kan konstras med egen strategisk kommunikation.

Att Nato valt att förlägga sina Centres of Excellence för Cyberkrigföring och Strategisk kommunikation till Estland respektive Lettland är säkerligen en högst medveten markering mot exempelvis de stora IT-angreppen på Estland under 2007 samt de ökande påverkanskampanjerna mot de grupper av ryska minoriteter som förekommer i de baltiska staterna. Oaktat om vår förmåga att verka inom dessa områden upprätthålls ensamt eller i samarbete med andra så kommer den att styra framgången i framtida konflikter.

TEXT: DAVID BERGMAN

David Bergman är kapten och doktorand i psykologi samt en av grundarna av det svenska Psyopsförbandet. Foto: Johan Lundahl, Combat Camera / Försvarsmakten

excellence for Strategic Communication.

CIVILT FÖRSVAR, BYGGS FRÅN NOLL

Det våras för civilt försvar. Regeringen har satt bollen i rullning. Men det är inte kalla krigets civila försvar vi ser framför oss.

NÄR DET CIVILA FÖRSVARET åter ska byggas anses två delar vara viktiga, vilja och förmåga. Lasse Hedström på Försvarshögskolan och chef för Institutet för högre totalförsvarsutbildning, menar att regeringen genom beslutet 10 december visar vilja. Nu ska i första hand två myndigheter, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarsmakten före 10 juni skapa en gemensam grundsyn för sammanhängande planering för det som åter ska bli ett totalförsvar.

– Regeringens styrning är att totalförsvaret ska byggas från existerande förmågor. Det är det nya, att utgå från den krisberedskap vi har i dag, det är viktigt med en helhetssyn. Planeringsarbetet bör utgå från att förmågan att hantera kriser i samhället i fredstid också ska ge en grundläggande förmåga att hantera krigssituationer, säger Lasse Hedström.

FÖRSVANN I STEG

Genom flera utredningar avskaffades stegvis det civila försvaret. Från Hot- och riskutredningen 1995 via försvarsbeslutet 1996 och Sårbarhets- och säkerhetsutredningen 1999 försvann det som tidigare kallats civilt försvar. Men redan 1998 hade myndigheten Statens oljelager lagts ned. I dag börjar myndigheter och andra aktörer från ruta noll.

I praktiken existerar i dag inget civilt försvar. Men ansträngningar görs och Lasse Hedström noterar fulltecknade kurser på Försvarshögskolan som handlar om totalförsvar. Under hösten har förutom den Högre kursen i samhällets krisberedskap och totalförsvar, tre speciella kurser för att bygga kunskap om totalförsvar hållits med 200 elever, både militära och civila, från myndigheter och andra organisationer. Det är en början på det civila försvar som regeringen vill ha en första återslagrapportering om i juni 2016.

LIVSMEDEL

Lasse Hedström pekar på områden som ska klaffa och där förmåga måste finnas. Områdena som är särskilt viktiga är transport och logistik, försörjning av livsmedel, drivmedel, elektricitet och telekommunikation samt tillgång till sjukvårdsresurser.

Ett av de arbeten som påbörjats är det projekt som Jordbruksverket tillsammans med Livsmedelsverket, Statens Veterinärmedicinska anstalt och Lantmännens

riksförbund genomfört under året och som går över de olika sektorsansvaren.

Inom projektet har försörjningen av livsmedel vid olika scenarios studerats och nyckelfunktioner och viktig tillverkning identifierats, importens betydelse och behov av alternativ belysts samt olika initiala prioriteringar föreslagits. Ett problem som inte fanns då med det existerande civila försvaret och totalförsvaret, är att i dag är många verksamheter privata. Hur tecknar man beredskapsavtal med privata företag utan att snedvrider konkurrensen och utan att det sker i strid med gällande EU-rätt? Förr skötte de civila verksamheterna till stor del av statliga myndigheter och verk. De var organiserade geografiskt ungefär som Försvarsmakten och därigenom lätta att samordna med militär verksamhet. Nu är många av dessa myndigheter bolagiserade och drivs i konkurrens.

– Det är viktigt att utarbeta formerna för hur samarbetet mellan det offentliga och näringslivet utformas i det nya totalförsvaret, säger Lasse Hedström.

OFFENSIV CYBER

Det nya är att det civila försvaret inte bara ska kunna aktiveras vid höjd beredskap och vid krig. Dagens hotbild med en gråzon mellan fred och krig, civilt och militärt, uppstår genom hybridkrigföring (se Försvarsutbildaren 5, 2015). Cybersäkerheten är ett viktigt område som ska vara i gång dygnet runt.

– Vi upplever i dag antagonistiska angrepp. Förmågan att möta dessa ska finnas. Regeringen har också tydligt beställt offensiv cyberförmåga. Detsamma gäller för informationsoperationer och påverkanskampanjer, som vi redan nu utsätts för. Här har en uppbyggnad påbörjats.

Den som hävdar att det inte finns något civilt försvar i dag, har han eller hon rätt?

– Både rätt och fel. Lagstiftningen finns, men planering och beredskap för det vi kallar för totalförsvar finns inte. Men det finns många förmågor i vår krisberedskap som går att använda. Och de finns och kan också användas i gråzoner.

Var ligger prioriteterna i dag?

– Myndigheterna ska göra säkerhetsanalyser om de inte redan gjort det. Hanteringen av sekretess och säkerhet måste ses över. Och myndigheterna måste ta till sig av vad regeringen beställt. En sammanhängande planer-

Bilden ovan: Medborgarna behöver den trygghet som ett civilt försvar skapar. Foto: MSB

Bilderna till hö: – Viktigt hur avtalen skrivs mellan myndigheter och företag, säger Lasse Hedström, Försvarshögskolan. Foto: Per Lunqe.
Generalmajor Karlis Neretnieks: Försvarsmakten är helt beroende av det civila samhället. Foto: Per Lunqe

ing måste komma igång och beredskapen för den nya hotbilden byggas upp. Det här arbetet har också stor positiv betydelse för andra stora nationella kriser nu och i framtiden, säger Lasse Hedström.

FÖRSVARSMAKTEN BEHÖVER

Är det militära försvaret beroende av det civila?

- Helt beroende. Allt från drivmedel, transporter, livsmedel till sjukvård, säger generalmajor Karlis Neretnieks. Han menar att det civila försvaret inte ligger i träda.
- Det är nedlagt.

Hur ska det bli verkstad av planerna?

- Till att börja med ska MSB jobba med planeringsanvisningar tillsammans med Försvarsmakten, en beredskapsplanering. Avtal ska skrivas med telefonoperatörer, transportföretag och andra organisationer som har bäring på beredskap, en komplicerad process.

Genom regeringsbeslutet 10 december tycker Karlis Neretnieks att återuppbyggnaden fått en start.

- Vi börjar från ruta noll. Försvarsministern har tagit första steget. Men det löser sig inte över en natt. Det handlar om en tioårsperiod för att få ett fungerande civilt försvar och totalförsvar.

HEMSKYDDET

När det för 30 år sedan var lätt att rekrytera till totalförsvaret, finns i dag nya utmaningar.

- Förr var totalförsvaret självrekryterande. Befattningshavare kom in och fortsatte på nya tjänster. Nu ska befattningar skapas och fyllas. Då fanns eldsjälarna som Civilförsvarsförbundets generalsekreterare Karl-Gunnar Bäck. Man måste hitta nya i dag.

Karlis Neretnieks ser framför sig hur ansvariga myndigheter gör beredskapsplaner och hur frivilligorganisationer aktiveras.

- Det som en gång var hemskyddet är borta, men det finns frivilligorganisationer, säger Karlis Neretnieks.

Frivilligorganisationerna har börjat ta till sig uppbyggnaden. När hemskyddet byggdes i slutet av 1980-talet skrev Civilförsvarsförbundet avtal med 50 000 hemskyddsombud. I dag finns en kommunal krisorganisation, Frivilliga resursgrupper, FRG. Medlemmarna, 3 000 stycken, grundutbildas genom Civilförsvarsförbundet och finns i hälften av Sveriges kommuner. FRG är en viktig del när krisen är ett faktum. FRG började byggas upp 2004 och sätts in när behovet uppstår, som vid skogsbranden i Västmanland 2014 och senast

gavs stöd åt kommuner vid flyktingmottagande, som i Sundsvall och Falun.

– Vi räknar med nya uppgifter, strukturen finns, säger Jan Alsander som är utbildningschef på Civilförsvarförbundet.

SÄKERHET

Försvarsutbildarna är beredda att stödja myndigheter som MSB.

– I samband med att civilt försvar utvecklas så ser vi över hur våra förbund kan vara en del av detta. Här kan exempelvis Psyopsförbundet spela en viktig roll, säger Per Klingvall, ansvarig för civila uppdrag hos Försvarsutbildarna.

Genom projektet För din säkerhet! som Försvarsutbildarna driver på MSB:s uppdrag ska medborgarna ges en introduktion till vardagsberedskap. Försvarsutbildarna har utbildat 50 informatörer för detta projekt, som i första hand vänder sig till allmänheten och ungdomar.

PSYKOLOGISKT FÖRSVAR

Det psykologiska försvaret ska återigen spela en viktig roll i det civila försvaret. Men den som kommer ihåg Styrelsen för psykologiskt försvar och foldern Om kriget kommer, ska inte vänta sig att få den i år. På Birger Jarls Torg i Stockholm satt en beredskapsorganisation, liten till antalet men med en stor krigsorganisation beredd att stödja redaktioner i landet. Detta är historia och psykologiskt försvar byggs nu enligt delvis andra principer.

Sedan 2009 arbetar MSB med frågor som SPF drev. Arbetet med planering för höjd beredskap har börjat på myndigheten. Men det handlar inte om hundratal krigsplacerade journalister som ska stärka landets redaktioner vid behov. MSB bygger nytt.

– Det är tydligt angivet i inriktningspropositionen vad vi ska göra. Vi tar ett nytt grepp nu. Psykologiskt försvar är en kontinuerlig verksamhet, säger Fredrik

Konnander på MSB.

När gamla SPF byggde för kriget, vill MSB till skillnad från SPF som hade en liten verksamhet i fred med planering för en stor sådan i krig, bygga på fredstida åtgärder som också ska fungera vid kris och krig.

– Vi har också till skillnad från SPF ett operativt uppdrag, säger Fredrik Konnander.

I dag är inte psyko-

logiskt försvar samma sak som en myndighet. Det är i stället verksamhet hos en mängd myndigheter, med MSB som samordnande och flera civila beredskapsmyndigheter som leverantörer.

– Vi ska skapa plattformar för att medborgarna ska bli duktiga på källkritik, säger Fredrik Konnander.

Det skulle kunna innebära att sociala medier får en genomlysning. I en MSB-undersökning bland landets 18-åringar, publicerad 3 december 2015, visar det sig att knappt en femtedel litat på den information som ges i sociala medier.

– Det är bra att det finns källkritik. Något att tänka på är att kontrollera källan innan du sprider någonting. Fundera på vem som tjänar på att du delar information som inte är bekräftad vidare. Fundera också på hur avsändaren vill förändra dina åsikter och ditt agerande genom det du läser eller ser.

"REGERINGENS STYRNING ÄR ATT TOTALFÖRSVARET SKA BYGGAS FRÅN EXISTERANDE FÖRMÅGOR."

Lasse Hedström, chef för Institutet
för högre totalförsvarsutbildning

PÅVERKAN

MSB är i en uppstartsfas. Med regeringens inriktningsproposition, riksdagsöverenskommelsen och regeringens beslut 2015 ska också psykologiskt försvar få en återuppstart.

– Steg för steg bygger vi, säger Fredrik Konnander.

Nu finns verksamheter som "samordnad information till allmänhet och medier". Ett medel för detta är webbplatsen krisinformation.se. MSB jobbar med påverkansanalys, ett sätt att identifiera försök att påverka eller manipulera svenska myndigheter och opinion vid säkerhetspolitiska kriser.

Som ende arvtagare till verksamhet som myndigheten SPF bedrev, har nu MSB fått tydliga direktiv på vad regeringen och riksdagen vill ha utfört.

Enligt regeringens regleringsbrev till MSB ska myndigheten ha en god förmåga att identifiera och möta informationspåverkan och annan spridning av vilseledande information. MSB ska dessutom genom kunskapsspridning och stöd till samverkan bidra till ökad beredskap inom området.

En del av MSB:s verksamhet är att genom finansiering bygga informationssäkerhet och cybersäkerhet. Med Mediernas beredskapsråd samverkar MSB med landets medieföretag. Där görs bland annat regelbundna hot- och riskanalyser. MSB fördelar också medel för att etermedia ska kunna fungera även under kris och krig.

TEXT: PER LUNQUE

Foto: Lars Gyllenhaal.

ENKLARE KOMMUNIKATION MED CRM

Om Frida är basen, är CRM verktyget. I vår tar Försvarsutbildarna CRM till hjälp för att administrera i första hand ungdomsverksamheten och Military Weekends.

CRM ÄR I FÖRSTA STEGET tänkt att underlätta kommunikationen mellan funktionärer som ungdomsledare och kursdeltagare, mellan kurschefer och deltagare i Military Weekends och andra som ännu inte är medlemmar.

– Vi närmar oss starten på version ett av vårt CRM-system, säger Leif Gyriz på Försvarsutbildarna.

Leif Gyriz leder projektet och det har gått smidigt. I januari testas första versionen.

– Vi testar i mindre skala och jag räknar inte med några större buggar.

HANTERAR STÖD

CRM står för Customer relationship management. Det omfattar styrning, organisering och administration av kunder och kundrelationer för ett företag. Det är ingen programvara utan är ett hjälpmedel för att hantera stöd.

Försvarsutbildarna har utvecklat en egen variant av CRM.

– I stället för att köpa från hyllan, gjorde vi vår egen version som ska passa vår verksamhet.

För Försvarsutbildarna ligger fokus på kommunikation med ungdomar, kursdeltagare, medlemmar och de som ännu inte är medlemmar men intresserade av Försvarsutbildarnas verksamhet. Det ska användas för IT-stöd. Leif Gyriz och projektgruppen tittade på hur CRM används i andra organisationer.

– Vi var på Svenska Röda Korset. De har ett jättesystem byggt på Microsoft Dynamics. Då frågade vi oss, vilka behov har vi, säger Leif Gyriz.

LÄTT ATT HANTERA

Slutsatsen av arbetet med att ta fram CRM-verktyget blev att i stället för att köpa ett system från hyllan med därefter nödvändiga anpassningar, så utvecklar Försvarsutbildarna sitt eget system till sina egna behov och anpassningar.

– Vi måste vara väldigt medvetna om att vi har frivilliga som ska arbeta med systemet och därför ska det vara lätt att hantera.

Systemet kommer att hanteras via ett webbaserat gränssnitt och fokus ligger på användarvänlighet.

– Det fungerar på mobiltelefoner, surfplattor och på laptops.

Ungdomsledarna som ligger först i projektet kommer att erbjudas möjligheten att använda CRM-verktyget för att till exempel lägga upp tillfällen för

aktivitet, bjuda in ungdomar och koppla strimmor och kursplaner till sådana tillfällen. Men informationen, databasen finns i Frida, ett IT-stöd som Försvarsutbildarna redan använder.

– CRM är ett smart sätt att hantera den informationen, säger Leif Gyriz.

AUTOMATISERAT

Första pilotprojektet beräknas sjösättas i januari. Sedan ska systemet rullas ut till alla ungdomsavdelningar under årets första kvartal.

– Det ska ge bättre återkoppling än den vi har i dag.

När andra organisationer som Röda Korset och Försvarsmakten har heltidsanställda som sköter sitt CRM-verktyg, har nu Försvarsutbildarna skapat ett webbaserat gränssnitt som är enklare att använda.

– I Frida är det mycket manuella moment, handpåläggning. CRM i vår version är mer automatiserat.

I den projektgrupp som Leif Gyriz jobbat med har flera funktionärer med inriktning på ungdom varit med, Björn Svensson, Jörgen Fagerström och Fredrik Rosenlind är tre.

TEXT: PER LUNQE

Leif Gyriz har projektlett det nya verktyg, CRM, som ska underlätta Försvarsutbildarnas kommunikation.
Foto: Per Lunqe

A photograph of two military vehicles on a grassy hill. On the left is a large truck with a radar dome on its back. On the right is a smaller, more heavily armored vehicle. The background shows some trees and a clear sky.

SAAB LANSERAR DIGITAL RADARFAMILJ

Världens bästa radar blir vassare

Foto: Stefan Bratt

Svensktilverkade radarn Giraffe anses av många experter som världens bästa, mobila, spaningsradar för luftförsvar. En radar vars strålar svept över London under sommar-OS 2012 samt skyddat president Obama under sitt besök i Sverige. Nu blir det världsledande radar-systemet än vassare när försvarskoncernen Saab lanserar en helt ny, elektroniskt styrd radarfamilj.

FÖR NÅGON MÅNAD SEDAN presenterades på Gotland för första gången och under fältmässiga förhållanden den nya radarfamiljen för en liten grupp av internationella fackjournalister. Försvarsutbildaren var som enda svenskt media med under förevisningen med radarn som kort och gott döpts till Giraffe 4A.

Vid en första anblick liknar radarfordonet dagens version som inom Försvarsmakten kallas Underrättelse-enhet 23 (UndE 23). Den internationella beteckningen för spaningsradarn är Giraffe AMB.

SKENET BEDRAR

Men, skenet bedrar. För det första är antennen väsentligt större vilket står klart när Saabs tekniske produktledare, Peter Andersson, startar resning av antennen. För det andra saknar prototypen operatörsutrymme. Marknadsansvarige Claes Trulsson förklarar varför:

– Det vi idag presenterar är en radar som ska opereras av olika kunder i många år framåt. I takt med teknikutvecklingen är vi ganska säkra på att denna typ av sensor inte kommer att opereras från radarns grupperingsplats utan den kommer att fjärrmanövreras från annan plats. Detta för att minska bekämpningsrisken av personal samt öka systemets totala redundans. Vill en kund ha plats för operatör i radarn kan vi också ordna det, säger Trulsson.

Att par av Luftvärnsregementets soldater som under demonstrationen agerar operatörer visar handgripligen vad Trulsson pratar om då de med endast en person-dator som operatörskonsol sitter en bra bit från själva

antennen och leder sensorn från en pansarterrängbil 32, Galt.

Den andra stora skillnaden jämfört med UndE 23 syns överhuvudtaget inte vid en okulär besiktning utan består i radarns funktion. Antennen kan både roteras eller stå helt still men ändå sända ut radarvågor som avslöjar annalkande fientliga flyg.

ELEKTRONISKT STYRD ANTENN

Det är den stillastående radarantennen, så kallade aktiv, elektroniskt styrd antenn (AESA) som är den stora nyheten, vilket också medger väsentlig längre räckvidd än vad UndE 23 i dag täcker. Radarn har också förmåga att i en och samma enhet kombinera funktioner som luftövervakning, luftförsvar, varning samt lokalisering av skjutande enheter som artilleri- och granatkastarförband.

– UndE 23 har en täckning på maximalt 100 kilometer. Vi kommer utan vidare under optimala förhållanden att kunna se flygande föremål över 250 kilometer från grupperingsplats. Det är nästan en tredubbling av räckvidden. Vapenlokaliseringsförmågan har en upptäckszon på 10 mil, säger Claes Trulsson.

30 ÅRS ERFARENHET

Sverige har än så länge inte fattat något beslut om att anskaffa den nya radarn men det pågår studier om hur framtidens sensorer, både stationära liksom mobila, ska opereras. Idag har Försvarsmakten AESA-radar i operativt bruk då artillerilokaliseringsradarn Arthur

Foto: Stefan Bratt

Saab har lagt ned mycket möda på att göra underhållsarbetet i fält så enkelt och arbetsmiljövänligt som möjligt. Samtliga moduler är enkla att lossa och dra ut på en rullbana.

till viss del förfogar över denna teknik. Saab å sin sida har mer än 30 års erfarenhet med att utveckla AESA-teknik. Erfarenhet som nu utmynnat i en radargeneration som kommer att kunna opereras i flera decennier framöver då systemet uppges ha en hög effektivitet mot multipla och komplexa luftburna hot, läs avancerade kryssningsmissiler eller mindre mål som drönare.

– Vad vi ser idag är att dagens räckvidder inte är tillräckliga för framtidens mobila system då allt fler flygande system kan släppa sin vapenlast på mycket långa avstånd. Då krävs också en förmåga att upptäcka dessa flygföretag, säger förutvarande chefen för Luftvärnsregementet, överste Stefan Jönsson, som var en av de inbjudna gästerna under den fältmässiga premiärvisningen.

TEXT: STEFAN BRATT

FAKTA

Förutom Giraffe 4A och den marina versionen Sea Giraffe 4A består den nya radarfamiljen av versionerna:

Giraffe 1X och Sea Giraffe 1X – avsedda för kort räckvidd men med hög flexibilitet för att nyttjas på land liksom för sjöoperativt bruk.

Giraffe 8A – baserad på AESA-teknik har funktioner för lång räckvidd med förmåga att bland annat övervaka och varna för antiballistiska missiler (långdistansmissiler)

Foto: Stefan Bratt

FRÅN UNGDOMSAVDELNING TILL OFFICER

Vad innebär det att gå med i Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet, fortsätta på Officersprogrammet och sedan börja jobba i Försvarsmakten? Vi har mött Antoine Gabert som fick intresse för det militära på en förevisning som Försvarsutbildarna genomförde.

FÄNRIK ANTOINE GABERT kommer till vakten på Kavallerikasernen i Stockholm. Det är snart jul och han jobbar under kvällen med att förbereda kompaniets julfestligheter. De gula neonlamporna kastar sitt sken över en ensam ryttare som travar runt mitt på kaserngården. Det är några grader över noll och vi går upp två trappor till en mäss.

– Det är första gången jag är här, i den här mässen, säger Antoine.

Han får igång belysningen, vi sätter oss bekvämt vid ett lågt bord och Antoine börjar berätta. Hans pappa hade ingen koppling till försvaret. Inte heller någon farbror eller morbror. Antoine fick ett brev från Försvarsutbildarna, Nordöstra Ungdomsavdelningen i Stockholm. Det skulle bli förevisning. Han var 15 år och tänkte, varför inte? Antoine gick dit med en kompis och den här förevisningen skulle betyda väldigt mycket för honom. Här grundlade han ett intresse som gav honom en yrkesväg i livet.

– De sköt med, jag tror k-pist och AK4. Det var kul att se eldkraften.

Han blev medlem, och det var något han inte behövde ångra. Det blev tre år i ungdomsavdelningen. Han blev instruktör och började utbilda ungdomar i skogen.

– Det var spännande och roligt.

FÖREBILDER

Antoine fick nu nya kompisar. Han kom in i ett gäng som inte bara träffades på skjutbanan eller ute i skogen. De firade högtider och reste på semester tillsammans. Kort sagt: ett riktigt bra gäng. Han fick också förebilder. Kapten Svärd har varit en bra mentor, inte minst för kurschefskap. En annan, fänrik Klerfalk, som var instruktör på en överlevnadskurs gav Antoine ett råd: är man ödmjuk kommer man långt.

Det rådet har Antoine tagit med sig. Här har vi alla något att lära.

– Det är klart, när det väl behövs så ska man peka med hela handen, men grunden är ödmjukhet, säger Antoine.

2008 ryckte Antoine in som värnpliktig som han därefter slutförde i Värnpliktsrådet.

– Vi tog tillvara på de värnpliktigas intressen och jag lärde mig mycket om Försvarsmakten.

PLUTONCHEF

Under sin ungdomstid hade Antoine en avdelningschef, sergeant Kenneth Strömberg, som också blev en

förebild. Han berättade om sin värnplikt och sina utlandstjänstgöringar.

– Jag ville göra samma sak.

Antoine tog anställning i NBGI där han jobbade i brigadstaben, en rörlig operativ stab. Här funderade han vidare. Ett jobb som officer? Samma år sökte han till Officersprogrammet och kom in direkt. Efter examen fick han anställning på Livgardet. När vi träffas på Kavallerikasernen ska han snart bli chef för en militärpolispluton.

– Nu har jag verkligen nytta av alla övningar med Försvarsutbildarna då jag planerat, utbildat och varit ledare för ungdomar, säger Antoine.

Han har växt in i ledarskapet. Vi går ut på kaserngården och jag försöker ta befälet över min kamera i det dunkla luset. Till slut blir det en porträttbild.

TEXT: PER LUNQE

– Man kommer långt med ödmjukhet, säger fänrik Antoine Gabert.
Foto: Per Lunqe

FARLIGT GODS TILL MALI, NÄSTA FÖR ANTON

Ungdomsåren i Försvarsutbildarna gav Anton Svensson en bra start för yrkeslivet. I maj ska han hantera farligt gods i Mali.

1. SERGEANT ANTON SVENSSON är hemma i Lund över helgen. Han går annars en utbildning på Luftforsvarets Skolesenter i Kristiansand. En specialistofficer lär sig hela tiden mer och Anton förbereder sig för MAO4. I slutet av maj åker han ner tillsammans med andra soldater och befäl från Södra skånska regementet (P7).
– Jag har velat åka utomlands länge, säger Anton.

FRÅN TRÄNING TILL SKARPT

Nere i Mali får han se om det han lärt sig och tränat på funkar i skarpa situationer, inte bara i skogen, som han säger.

– Vi åker ner mitt i den afrikanska högsommaren, det kommer att bli varmt och det kommer att bli till att använda grundläggande soldatkunskaper.

Det som ledde Anton in i den karriär han nu befinner sig i, det var ungdomsåren i Försvarsutbildarna. Han gick med som 16-åring i Lund tillsammans med en kompis. Visst hade han hört sin pappa berätta om värnplikten, och visst hade äldre brorsan gjort värnplikt när Anton var åtta år. Men det var det här med att själv testa i ungdomsavdelningen som fick intresset att växa.

– Jag gillade verkligen att leda en grupp redan då, tog alla chanser att gå som gruppchef, att visa framfötterna.

Varför han gick med, det var lite för att se om förväntningarna skulle hålla.

– Det var det klassiska, pojkdrommen om polis eller militär, säger Anton.

REKYLEN SKAKADE

Förväntningar höll. Det var en skön känsla att dra på sig uniformen. Första kvällen han var med var det sjukvård och första hjälpen. Det fortsatte med alla andra moment en ungdomsavdelning erbjuder. Skyttet gav mersmak.

– De hade pratat om rekyl och jag kände mig ganska omskakad efter första skottet.

När han sedan mönstrade i Kristianstad gick det på räls, både fysen och det mentala fick höga poäng. Anton gjorde värnplikt på P7 där han utbildade sig till Ksp90-skytt. Han gillade och gillar fortfarande att skjuta skarpt.

Efter Logistiskolan i Skövde där Anton tog examen 2012, leder han i dag en grupp i 71. motoriserade bataljonen med P7 som hemadress. Det är en TOLO-grupp, tankning och laddning. Han tycker att gruppen funkar bra, att dom har kul. Hur får du soldaterna motiverade?

– Jodå. De är självmotiverade. Men blir det gnäll, som hör till, styr jag upp det, säger Anton.

FICK UPP ÖGONEN

I Kristiansand lär sig Anton allt som är värt att veta om vad som gäller för transport av militär materiel med flyg inför Mali i maj.

– Det är en massa lagar och bestämmelser speciellt om flygtransporter av farligt gods. Förbandet är förstas beroende av att få drivmedel, ammunition och annat.

Vad tycker du att Försvarsutbildarna och ungdomsåren där betytt för dig?

– Det har betytt väldigt mycket. Jag fick upp ögonen för Försvarsmakten där. Jag hade redan en positiv bild, men den blev starkare. Jag har bra kompisar som jag fick där. Vi umgås fortfarande.

Anton kommer under sportlovet att vara med som instruktör på kurs för ungdomar i Falsterbo och ser fram emot det.

I karriären hägrar en befattning först som fanjunkare och sedan som kompaniförvaltare.

– Det kommer att ta några år, men jag ska dit, säger Anton.

TEXT: PER LUNQE

För Anton Svensson betydde ungdomsåren med Försvarsutbildarna starten på en karriär. I dag är han specialistofficer. Foto: Privat

Max Svanhall gillar utmaningar.
Foto: Per Lunqe

MOT DRÖMYRKET SOM OFFICER: MAX

Max Svanhall, 18, står med ett ben inne i sitt framtida yrke: officer. Han har mönstrat och siktet är inriktat på studier vid Karlberg och Officersprogrammet.

FÖRSVARsutbildaren TRÄFFADE Max Svanhall i höstas, under en informationskurs som han och 38 andra ungdomar gick för att lära sig mer om Karlberg och ett yrke som officer. Nu svarar han hemifrån Emmaboda. Jodå. Mönstringen gick bra. På alla punkter utom en. Max gick igenom alla tester och låg över medel. Men konditionstesten kunde varit bättre.

– Jag hade inte fysiskt fullt ut återhämtat mig från det brutna benet, säger han.

Men han tycks ha ett helikopterperspektiv och kommer att visa Rekryteringsmyndigheten vad han är kapabel att göra på ett fystest vid ett nytt tillfälle.

PAPPAS LUMPARHISTORIER

Max militära intresse kommer från pappans berättelser från värnplikten. Det har blivit många lumparhistorier som fått Max att tänka – det här vill jag också göra. Så när brevet kom från Försvarsutbildarna om en introduktion till ungdomsavdelningen i Kalmar, då var det ställt till rätt person. 15 år gammal blev det till att dra på sig uniformen för första gången.

– Det kändes stort. Nu var jag del av något som var större än mig själv.

Han fick lära sig exercis, resa tält 20 och jobba i grupp med andra ungdomar. Max fick ta order. Senare när han avancerat, fick han också ge order. Som gruppchef har Max lärt sig vad det vill till för att få gruppen framåt.

– Det är viktigt att gruppen som du leder har förtroende för dig som chef. När det blir jobbigt är det alltid gruppen som går före dig själv.

ATT KLARA DET JOBBIGA

Är det något du fäst dig vid under åren i ungdomsavdelningen?

– Mycket. Men känslan efter att ha gjort något mycket jobbigt och sedan veta om att man har klarat det är oslagbar, säger Max.

Det blev mycket puts och studs?

– Jodå, men det är nödvändigt för att allt ska funka som det ska.

Första gången han och gruppen reste ett tält, pekade bara instruktören på delarna och sa: lös problemet. Ett känt knep för att få eleverna att tänka själva.

Max har lärt sig mycket som han har nytta av i dag och som han kommer att ha nytta av i framtiden.

– Jag har utvecklats mycket. När jag började var jag mer försiktig och inte så talför. Nu har jag inga problem med att stå inför och leda en grupp. Jag känner mig trygg, säger Max.

Och den gruppen sätter Max före sig själv.

– Nu är det inte bara stridsparskompisen, nu är det en hel grupp.

MÅLET I SIKTE

Max går sista året på ett tekniskt gymnasium i Emmaboda. Där är det en hel del plugg så han ser inga problem med läslampan på Karlberg.

– Vi fick en bra insyn under informationskursen. Det gav mycket att prata med kadetterna. Det må vara jobbigt, men det är något jag vill hålla på med.

Så, Max har en primär plan. Första steget är att göra om fystesten på mönstringen. Sedan examen från gymnasiet. Därefter Försvarsmaktens grundutbildning och jobba ett par år på Helikopterflottiljen. Sedan ansökan till Officersprogrammet. Tillsammans med en kompis som Max tog de första stegen tillsammans med i grundkursen, fortsätter han nu med målet att bli officer.

TEXT: PER LUNQE

– Jag hoppas kunna bli specialistofficer och underrättelsespecialist, säger Sara Carlstein. Foto: Per Lunqe

SARA PÅ VÄG MOT SPECIALISTOFFICER

Sara Carlstein vill bli specialistofficer. Efter en Military Weekend och som medlem i Försvarsutbildarna är hon ett steg närmare rollen.

SARA FÖRVÅNADE sina kompisar när hon berättade att hon siktade på en karriär i uniform. Blev du förvånad själv över ditt val?

– Både jag och nej. Jag gillar utmaningar så då är det inte så konstigt. För några år sedan fick jag jobba på mitt självförtroende och då hade valet inte varit självklart, säger Sara Carlstein.

När jag möter Sara ger hon intryck av att ha ett gott självförtroende och på ett trevligt sätt. Vi sitter på ett café mellan tunnelbanan och pendeltågen, mitt i hjärtat av Stockholm och vi ser alla människor som jäktar förbi.

MILITARY WEEKEND

Sara har själv många bollar i luften. Förutom plugg på Danderyds gymnasium driver hon frågor som rör eleverna i gymnasiets elevkår. Hon säljer friluftskläder på ett företag som nischer sig på aktivt uteliv. Hon tränar löpning och på vintern i mån av snö, längdskidor. Och Sara är medlem i Försvarsutbildarna. Hur började det?

– Jag fick reda på en Military Weekend. Den var på Berga.

Under den prova-på-helg som Försvarsutbildarna drev drog Sara på sig uniformen för första gången.

– Alla hade samma kläder, uniform. Det var en mäktig känsla.

Det var lite pirrigt före helgen, att första gången testa det militära.

– Men när vi ryckte in, så var det en dag jag hade förberett mig på, säger Sara.

Hon hade fysat och kollat, satt upp en inriktning.

– Jag hoppas kunna bli specialistofficer och då tänker jag mig jobbet som underrättelseoperatör.

Sara tar fram sin mobil och knappar upp und.op. Det är en befattning i Försvarsmakten som ställer krav. Man är mycket ute på insatser och man ska kunna språk.

– Man kan komma i situationer där man ska

förmedla kunskap, till exempel till kvinnor om deras rättigheter.

PAPPA SVARAR

Nu går Sara tredje året på gymnasiet. Förra året bodde hon ett år i Bryssel och gick i skola med elever från 40 nationer. Hennes pappa jobbade som militär rådgivare. Har han betytt mycket för ditt val?

– Jag frågar och han svarar, säger Sara.

Pappa har mycket att berätta och stödjer Sara i hennes val. Han menar att det militära är något att bygga på, att mycket handlar om ansvar. Mamma tycker att det är kul och uppmuntrar.

– Samtidigt är hon lite rädd när hon tänker på vilka situationer man kan hamna i.

På Berga var det fem stationer med brand, sjukvård, åka stridsbåt och bandvagn. Det var också skytte. En kväll var det korvgrillning.

– Fanjunkaren menade att korvgrillning inte så ofta står på schemat. Nu gjorde vi det och det var jätteroligt.

TEMPOVÄXLINGAR

Sara hade inga problem med mixad logi på Berga, det var hälften killar och tjejer. Gruppen blev snabbt ett gäng. Sara fick en liten känsla av att tempot kan variera, ibland lågt och ibland jättehögt.

– Jag gillar tempoväxlingar.

I februari blir det Rekryteringsmyndigheten, i juni examen på Danderyds gymnasieskola och antingen ett år utomlands eller den militära grundutbildningen.

– Jag vill inte ha glapp efter grundutbildningen, så det blir nog ett år ute och sedan drar jag på mig uniformen, säger Sara.

TEXT: PER LUNQE

SÄKERHET TILL ELEVER PÅ OLYMPIASKOLAN

Paketet För din säkerhet! har fått en start där gymnasieelever i två klasser på Olympiaskolan i Helsingborg fick information om säkerhet och beredskap.

DET HANDLADE OM TVÅ DAGAR och elever som inte frivilligt valt att få informationen. Det skulle visa sig att upplägget var bra liksom engagemanget hos mottagarna. Annica Persson är biträdande rektor på Olympiaskolan.

– Det är ett fantastiskt bra innehåll i Försvarsutbildarnas paket. Jag var med under första passet och två tredjedelar av eleverna satt som tända ljus, sedan efter hand väcktes intresset under passet för alla, säger hon.

VANLIGA ELEVER

Skolan driver också undervisning i ett program där eleverna siktar på ett uniformsyrke. Det var så Annica Persson fick kontakt med Försvarsutbildarna. På skolan jobbar Björn Svensson som också samordnar Försvarsutbildarnas ungdomsverksamhet i Skåne. Nu skulle vanliga gymnasieklasser ta del av paketet För din säkerhet!

– Vi pratade om konceptet och om möjligheterna att testa det i ett pilotprojekt i våras. Nu är vi där, säger Björn Svensson.

Hur fångar man intresset?

– Genom att möta eleverna på deras sätt, säger Björn Svensson.

Annica Persson gav informatörerna från Försvarsutbildarna, Martin och Monica lite tips. Om man kommer inför en grupp som går till lektionen för att de måste och kanske inte är så intresserade, då finns det tips och trix.

– Kommer en fråga från en elev, fortsatt på den. Försök få följdfrågor. Då piggnar de till. Och var lite skådespelare, rör dig i klassrummet, säger Annica Persson.

UPPDRAG FRÅN MSB

Det finns ett femtiotal informatörer knutna till projektet. De kommer från Försvarsutbildarna och har fått en instruktörsutbildning för att kunna genomföra evenen.

Anna Torndahl är samordnare för civila uppdrag inom svensk krishantering. Hon jobbar på Försvarsutbildarnas kansli i Stockholm och driver projektet För din säkerhet! Det är ett uppdrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Försvarsutbildarna informerar allmänheten om hur de kan få en bättre förmåga att klara sig vid kriser.

Informationen sker under två halvdagar, en dag eller två kvällar. Då får den som lyssnar en grund i krisberedskap, kriskommunikation, sjukvård, överlevnad och informationssäkerhet.

INTERNET

När Martin och Monica sätter igång med den klass på Olympiaskolan som läser samhällskunskap med inriktning media, då börjar de med informationssäkerhet. Eleverna är vakna, det här med internet, mobiler och skadlig kod, det är deras hemmaplan.

Martin fortsätter. Han ber eleverna kolla på sina mob-

Bilden ovan: Informatören Martin fångar eleverna. Foto: Per Lunqe
Bilden till vänster: Hand upp, jag kan! Foto: Per Lunqe

iler. Hur mycket batteri är det kvar? Hur laddar man den om strömmen gått, om det är strömavbrott?

– Anledningen till att vi är här är att vi fått i uppdrag att åka runt och informera om kriser och hur man hanterar en kris, säger Martin.

Både Martin och Monica jobbar med säkerhet till vardags. Martin i ett säkerhetsföretag, Monica som polis. De gillar att vara på Olympiaskolan nu.

– Kul att prata med er för ni är inte den vanliga målgruppen, säger Martin.

Han berättar om MSB och Försvarsutbildarna där han på helger möter ungdomar. Det blir film i lektionsrummet på Olympiaskolan och det blir hela programmet För din säkerhet!

– Vad skulle ni säga att informationssäkerhet är? frågar Martin.

Tystnad.

Han fortsätter, släpper inte.

– Om ni tänker lite närmare?

– Det är skydd för min egen info, säger en elev.

– Just det. Information som ni inte vill att andra ska läsa.

Och så har Martin och Monica fått igång klassen. Det rullar på och 20 elever har fått lite mer kunskap om säkerhet och kriser.

TEXT: PER LUNQE

FÄRDIGSPELAT FÖR MUSIKERFÖRBUNDET

Sista trumvirveln har slagits för Försvarsutbildarnas Musikerförbund. Nu är förbundet nedlagt och historia.

Inga fler trumvirvlar från Musikerförbundet som är nedlagt.
Foto: Kim Svensson / Combat Camera / Försvarsmakten

DET BÖRJADE BRA, 2008. Då fanns intresse inte bara från Försvarsutbildarna, men även från Försvarsmakten att organisera musikkårer runt om i Sverige. 2010 bildades förbundet.

– Vi växte, uppdragen kom in. Vi spelade för Försvarsmakten både inrikes och utanför gränserna, säger Karl-Arne Ahlqvist som nu är avgången styrelseordförande i Musikerförbundet.

Uppdragen fortsatte komma in, det blev en utveckling av förbundet. Fram till 2013.

– Då, under hösten 2013 och under 2014 blev det efterhand tydligt att Försvarsmakten inte längre ville använda oss.

GRUNDEN BORTA

Styrelsen för Musikerförbundet hade möten med Högkvarteret och PROD FRIV.

– Det ledde inte till något. Vi uppfattade att viljan saknades.

Nu var grunden för Musikerförbundet borttryckt.

– Uppdrag för Försvarsmakten var en av orsakerna till att förbundet bildades, säger Karl-Arne Ahlqvist.

Styrelsen fann ingen annan utväg än att föreslå nedläggning vid förbundets stämma 2015. Det är nu gjort. Sedan årsskiftet existerar det inte längre.

– Det är tråkigt att åren av arbete inte lett till något konkret. Medlemmarna har fått illusioner krossade. 300 medlemmar står nu utan förbund.

– En del kommer att bli kvar i regionala förbund, säger Karl-Arne Ahlqvist.

Musikerförbundet hade 2012 verksamhet med bland annat tolv högvaktsspelningar, förbandsspelningar och lokala framträdanden.

TEXT: PER LUNQE

BEHÖVS MILITÄRPOLISFÖRBAND I HEMVÄRNET?

Hemvärnets utökade roll innebär bl a tillförseln av ett antal stödfunktioner i förbanden och militärpolis är en funktion som skulle kunna göra verklig nytta.

Närkampsmoment. Foto: Radis Mehrpoya

HEMVÄRNET HAR PÅVISAT en god förmåga att stödja samhällets krishantering såväl i fred som vid kris och skall kunna göra detsamma i en krigssituation. Således en viktig aktör avseende samhällets totala kris- hanteringsförmåga.

MILITÄRPOLIS – MER ÄN EN MILITÄR RESURS

Hemvärnsinsatsförbanden ska bland annat kunna eskortera personal, inkluderande grupper av civila. Detta är en typuppgift för militärpolisförband, således eskort och personskydd av viktiga militära och civila befattningshavare. Hemvärnsinsatsförbanden skulle här kunna avlastas av militärpolisförband för att därmed i högre utsträckning kunna fokusera på sina övriga uppgifter.

En annan aspekt utgår från polisens totala resurser i dagsläget. Den Särskilda Beredskapspolisen som inrättades 1996 kunde kallas in för att stödja den "vanliga" polisen vid kriser. Dock beslutade regeringen att avveckla organisationen år 2012 då man bedömde att 20 000 poliser var en tillräcklig numerär.

Ingen kan ha undgått notera att polisen i dag i princip går på knäna. Samtidigt finns det få tecken som tyder på att migrationskrisen är på väg att ebba ut. I tillägg finns en hotbild mot asylboenden.

Svensk lagstiftning, så som den är utformad idag, medger inte att Försvarsmakten, inkluderande hemvärnet, skulle kunna kallas in för att skydda exempelvis asylboenden och därmed avsevärt avlasta polisen. Här skulle, med en ändrad lagstiftning som grund, en militärpolisfunktion i hemvärnet vara ett exempel på en militär resurs som också skulle kunna utnyttjas för andra samhällsbehov än de rent militära.

REKRYTERING OCH UTRUSTNING

Personalförsörjningen handlar i mycket om vad som är möjligt att rekrytera. För militärpolisförband i hemvärnet skulle en optimal lösning vara att besätta chefsbefattningarna med yrkespersonal som har militärpoliskompetens och i övrigt rekrytera fordonsförare, trafiksoldater och MC-förare. Det ultimata vore en blandning av civila yrkespoliser och militär personal som har genomgått Försvarsmaktens militärpolisutbildning.

Det borde också vara möjligt att se över vilka valideringsmöjligheter som kan finnas för den personal som tidigare har utbildats och ingått i den nedlagda Särskilda Beredskapspolisen.

Men framför allt gäller det att kunna locka till sig och rekrytera självgående, intresserade och engagerade personer som vill bidra till utvecklingen av den förbands- typ som här skisserats.

SAMMANFATTNING

Hemvärnet bedöms behöva militärpoliser, organisatoriskt ingående i bataljonerna. Detta gäller såväl i samband med insatser som vid övningar. Strävan bör vara att militärpolisen i hemvärnet är kompatibel med Försvarsmaktens övriga militärpolisförband. Det som skiljer är materielen eftersom hemvärnet använder andra vapen och fordon.

Militärpolisförbundet som är ett rikstäckande och fristående förbund under Försvarsutbildarna skulle med sin ordinarie verksamhet som bas kunna göra en viktig rekryterings- och utbildningsinsats för en hemvärnsanknuten militärpolisfunktion.

TEXT: MIHAI SAULESCU

KRÖNIKAN

ÄNDRAT FOKUS

När president Vladimir Putin förra året höll sitt tal till nationen stod Ukraina i fokus. I årets upplaga från 3 december saknades attackerna på Kiev. Han tog varken upp läget för de rysktalande i Ukraina eller kriget i Donbass. I själva verket nämnde Putin överhuvudtaget inte Ukraina (och Krim ägnades bara några få ord).

I ÅRETS TAL var i stället Syrien och IS temat för dagen – tillsammans med hårda ord mot Turkiet för nedskjutningen av ett ryskt stridsplan.

På motsvarande sätt talas det allt mindre om Rysslands krig mot Ukraina i Berlin, London, Paris och Washington – och allt mer om Syrien och IS. Annekteringen av Krim är som glömd.

IS terroristattacker i Paris sände en chockvåg genom Europa – samtidigt som inbördeskriget i Syrien fortsatte att sända vågor av flyktingar till Europa. Nu har kampen mot IS trappats upp samtidigt som famlande försök görs att finna en formel för en övergångsregering som skulle kunna sätta stopp för blodbadet.

I det famlandet ingår tanken på att skapa en allians med Ryssland som efter sitt överraskande intåg som stridande part i Syrien har gett sig själv en huvudroll på scenen. Det är en dålig idé.

Putins hårda ord mot IS är en potemkinkuliss på vars baksida döljer sig det överordnande målet att höja sin egen status och stärka Assadregimen i Damaskus. Därför bombar man nu heller till hjälp för regimen än mot IS. I själva verket bär Ryssland – genom att ha stöttat Assad diplomatiskt och med materiel – ett ansvar för den tragedi som hittills krävt närmare 300 000 dödsoffer och drivit miljoner på flykt.

Rör inte min kompis, är grunden i Putins engagemang för Syrien. Det kan omöjligen vara basen för en allians – inte heller för ett realpolitiskt övergivande av Ukraina.

Redan före Paris höjdes det röster för att ändra kurs i EU:s Rysslandspolitik. Sanktionerna mot Ryssland ligger kvar men det är knappast någon enighet i EU om detta. Tysklands vicekansler, ordföranden i SPD, Sigmar Gabriel har flörtat med tanken på att lätta på trycket i utbyte mot samarbete om Syrien. EU-

kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker har för sin del slagit fast att han delar den franske presidentens uppfattning att IS är Europas fiende nr 1. Men är det verkligen så?

Putin startade ett krig i Europa som har krävt minst 9 000 döda och tvingat två miljoner på flykt. Ryssland har brutit mot avtal som har burit upp den europeiska säkerhetsordningen efter kalla kriget. Kärnvapnen skramlar. För Ryssland är Nato en fiende – och Sverige hotas med stryk om vi skulle gå med.

I sin Nobelföreläsning såg Svetlana Alexievich – 2015 års pristagare i litteratur – bakåt och talade varnande "om ett förlorat fältslag":

"Jag tar mig friheten att säga att vi har missat den chans vi hade under 1990-talet. När frågan ställdes: Hurdant land bör vi ha – ett som är starkt och mäktigt, eller ett hedervärt, där det är gott att leva för människor? Då valde vi den första varianten: ett som är starkt och mäktigt. Nu har vi åter en tid av styrka och våld. Förhoppningarnas tid har ersatts av rädlans tid. Tiden har börjat gå baklänges".

Så låt oss inte överge Ukraina för en Syrienpakt med Putin. Kriget i Europa pågår fortfarande. Hotbilden mot Sverige består.

TEXT: CLAES ARVIDSSON

Skönt att öva inomhus tycker nog dessa ungdomar. Foto: Ulf Hammarlund

Kylig temperatur men brandsläckning övades ändå. Foto: Johan Nyström

MILITARY WEEKEND I BUSVÄDER

22 deltagare trotsade busvädet både i Stockholm och Göteborg.

DET ÄR INTE ALLTID som vädret är det bästa när Military Weekend ska genomföras.

I Göteborg så möttes deltagarna av regn och blåst i ett väldig milt decemberväder strax innan jul.

Trots det så mötte 22 elever upp och fick möjlighet att prova på både Försvarsmaktens och frivilligorganisationernas verksamhet.

I Stockholm var det också busväder även om solen sken under lördagen. Nu var julen passerad och kylan hade gjort sitt inträde. Mitt i smällkallaste januari så ryckte 22 elever in till Military Weekend på Livgardet i Kungsängen. Helgen genomfördes med en snitttemperatur på -18 grader.

Stor heder till de nio tjejerna och tretton killarna som dök upp och fullföljde helgen med gott humör och bra prestationer.

Slutsatsen är att Military Weekend är något som eleverna kommer till, i alla väder.

TEXT: PER KLINGVALL

DEN 64:E VINTERGATAN I STOCKHOLM

DEN 64:E VINTERGATAN arrangerades lördagen den 23 januari 2016 på Kungsängens övningsfält. Tävlingen genomförs som en fältskjutning under mörker och kyla. De vapen som får användas är Ak4B och Ak5C, båda med rödpunktssikten. Vid Vintergatan deltar både hemvärnspersonal och medlemmar i frivilliga försvarsorganisationer.

TEXT: PER KLINGVALL

Traditionsrik fältskjutning genomfördes för 64:e gången. Foto: Thomas Eckered

CRISCOM PÅ GELTIC BEAR

Mediagaming är en förutsättning för realistiska övningar. Foto: Elisabeth Forsman

GELTIC BEAR är en stabsövning för hemvärnets bataljonsstaber. Ett stående inslag sedan flera år tillbaka är att Criscom leder och genomför mediaspelet under övningen.

I år var mediateamet större än någonsin och bestod av 17 personer.

Criscoms uppdrag från hemvärdet har två delar – dels mediaspel, dels mediautbildning. Innan själva

övningen startade har vi haft schemalagda utbildningar om medias betydelse och roll vid olika händelser och scenarier. Det har varit för att skapa förståelse för att övningsdeltagarna kommer att möta journalister under övningen. Övningen pågår dygnet runt fr.o.m. torsdag kväll till söndag förmiddag. Mediacellen är alltså bemannad hela dygnet.

– Den här gången koncentrerade vi oss mer på TV-sändningar och Text-TV än tidigare och drog ner på tryckta media, säger Rolf Arsenius som är ansvarig för Team Criscom på övningen.

TEXT: ELISABETH FORSMAN

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

20/2-20/4

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Utbildningsdag (ungdom)	20 feb	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Springskytte	23 feb	Halmstad	Halland
Ungdomsövning	27-28 feb	Göteborg	Göteborg
Studiebesök	04 mars	Halmstad	Halland
Military Weekend	11-13 mars	Skövde	Skaraborg
CBRN GK 1:2	18-20 mars	Skövde	Älvsborg
Försvarsupplysning	19 mars	Tylebäck	Halland
Arbetsmiljö och verksamhetssäkerhet	19-20 mars	Göteborg	Älvsborg
Military Weekend	01-03 april	Halmstad	Halland
CBRN GK 2:2	01-03 april	Skövde	Älvsborg
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	02-15 april	Såtenäs	Bohuslän-Dal
Military Weekend	08-10 april	Revingehed	Skåne
Fälthygien	09-10 april	Göteborg	Göteborg
Försvarsdebatt SSU-CUF	13 april	Halmstad	Halland
Military Weekend	15-17 april	Herrljunga	Älvsborg
I16 minnesmarsch	16-17 april	Halmstad	Halland

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	26-28 feb	Livgardet	Stockholm Södermanland
Skjututbildning pistol 88	11-13 mars	Livgardet	Stockholm Södermanland
Försvarsinformation – steg 2	12 mars	MHS, Karlberg	Stockholm Södermanland
Totalförsvarskväll	17 mars	Västerås	Västmanland

fort. REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Helgövning (ungdom)	18-20 mars	Livgardet	Stockholm Södermanland
Vårkurs/baskurs 1 (ungdom)	18-20 mars	Livgardet	Stockholm Södermanland
Vårkurs/baskurs 1 (ungdom)	18-20 mars	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Military Weekend	25-27 mars	Gävle	Gävleborg
Military Weekend	08-10 april	Berga	Stockholm Södermanland
Skjututbildning pistol 88	15-17 april	Livgardet	Stockholm Södermanland

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	26-28 feb	Härnösand	Västernorrland
Military Weekend	26-28 feb	Umeå	Västerbotten
Vintertjänst grunder	05-06 mars	Boden	Norrbottn
Military Weekend	11-13 mars	Östersund	Jämtland
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	03-16 april	Ånn	Jämtland
Military Weekend	08-10 april	Umeå	Västerbotten
Military Weekend	08-10 april	Boden	Västerbotten
Ungdomsinstruktör	08-10 april	Umeå	Västerbotten

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Fälthygien	09-10 april	Göteborg	Miljö och Hälsa

POSTTIDNING

B

DAGS FÖR MEDLEMSAKTIVITETER

I år har Forsvarsutbildarna avsett pengar för att förbunden ska kunna genomföra aktiviteter för er medlemmar. Det ska vara aktiviteter som gör att vi som organisation och ni medlemmar utvecklas inom samhällets säkerhet. Förbunden har fått förslag på ett smörgåsbord av olika aktiviteter som finansieras centralt men genomförs ute i landet.

Aktivitetserna kan vara både praktiska och föreläsningar. Några exempel:

Sjukvård med hjärtlungräddning, Hur kommunicerar vi med media och sociala medier, Hur upptäcker vi informationspåverkan, Stridsvärde och friskvård.

Foto: Anna Torndahl

Foto: Tiina Marberg

Ta kontakt med era förbundsstyrelser och hör efter med dem om vilka aktiviteter som just era förbund planerar så att ni vet vad som är på gång.

**Anmäl ändrad
adress!**

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Forsvarsutbildarna utan avbrott!
Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Min medlemssida" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

